

**ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

Εταιρικές & Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις
σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («Δ.Π.Χ.Α.»)
για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2019

ΑΡ. ΓΕΜΗ 000403201000

Βεβαιώνεται ότι οι συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις είναι αυτές που εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας «ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ» (η «Εταιρία») την 31 Ιουλίου 2020. Οι εν λόγω Εταιρικές & Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις καθώς και τα συνοπτικά οικονομικά στοιχεία και οι πληροφορίες έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Εταιρίας (www.elbisco.gr), βάσει της κείμενης νομοθεσίας.

Οι ελεγκτές των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ για την τρέχουσα και την προηγούμενη χρήση είναι η ελεγκτική εταιρία KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές ΑΕ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	5
ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ	15
ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ & ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019	18
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ	18
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	19
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	20
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	21
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	22
1. Γενικές πληροφορίες	22
2. Βάση σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων	22
3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοίκησης	23
4. Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες	28
5. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών	29
6. Κύκλος Εργασιών	41
7. Έξοδα ανά κατηγορία	41
8. Λοιπά έσοδα / (έξοδα) εκμετάλλευσης (καθαρά)	42
9. Χρηματοοικονομικά έξοδα – καθαρά	42
10. Φόρος εισοδήματος	42
11. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	44
12. Επενδύσεις σε ακίνητα	46
13. Άυλα περιουσιακά στοιχεία	47

14.	Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρίες	48
15.	Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	48
16.	Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	49
17.	Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	49
18.	Αποθέματα	50
19.	Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	50
20.	Λοιπές επενδύσεις	51
21.	Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία κατηγοριοποιημένα ως κατεχόμενα προς πώληση	51
22.	Μετοχικό Κεφάλαιο και Μετοχές Υπέρ το άρτιο	51
23.	Αποθεματικά	51
24.	Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις	52
25.	Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	53
26.	Δανειακές υποχρεώσεις	55
27.	Ληφθείσες Επιχορηγήσεις	58
28.	Προβλέψεις / Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	59
29.	Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	59
30.	Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	59
31.	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις	59
32.	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	60
33.	Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου και χρηματοοικονομικά μέσα	61
34.	Γεγονότα μετά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης	67

**ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
«ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ» ΠΡΟΣ ΤΗΝ
ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ
ΕΛΗΞΕ ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019**

Κύριοι Μέτοχοι,

Σύμφωνα με το άρθρο 150 του Ν. 4548/2018 και Γ.Ε.Μ.Η. του Υπουργείου Ανάπτυξης και Οικονομίας, υποβάλλουμε συνημμένα στη Γενική Συνέλευσή σας τις Ατομικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρίας για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019. Οι Ενοποιημένες και Εταιρικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις συντάχθηκαν σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

1. Απολογισμός της οικονομικής χρήσης που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019

1.1 Μακροοικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον

Στο εσωτερικό το 2019 η αύξηση του ΑΕΠ ανέρχεται σε 1,9% ίδια με το 2018. Ειδικότερα το δ' τρίμηνο του 2019 είχαμε +1,0%, έναντι +2,3% στο γ' τρίμηνο του 2019 και 1,8% στο δ' τρίμηνο του 2018.

Το ποσοστό της ανεργίας στο 2019 ανήλθε στο 17,3% έναντι 19,3% το 2018.

Και σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ από τη σύγκριση του γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή τον Δεκέμβριο του 2019 προέκυψε αύξηση 0,8% με τον αντίστοιχο του 2018.

Σε ετήσια σύγκριση (Δεκέμβριος 2019 προς Δεκέμβριο 2018), οι κυριότερες ανατιμήσεις εντοπίζονται σε: Μεταφορά επιβατών με αεροπλάνο (14%), Φρούτα νωπά (12,1%), Ξενοδοχεία- μοτέλ- πανδοχεία (9,1%), Γάλα νωπό πλήρες (8,8%), Φαρμακευτικά προϊόντα (5,6%), Καύσιμα και λιπαντικά (5%), Κρέατα (3,2%), Τυριά (2,5%), Δίδακτρα προσχολικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (2,2%), Πετρέλαιο θέρμανσης (2,1%), Τηλεφωνικές υπηρεσίες (1,2%), Ασφάλιστρα οχημάτων (1%), Ένδυση και υπόδηση (0,5%) και Εστιατόρια- ζαχαροπλαστεία- καφενεία- κυλικεία (0,4%). Ενώ, σε μηνιαία σύγκριση (Δεκέμβριος 2019 προς Νοέμβριο 2019) ανατιμήσεις σημειώθηκαν σε: Φυσικό αέριο (8,7%), Γάλα νωπό πλήρες (3,6%), Λαχανικά νωπά (2,7%), Πατάτες (2,7%), Χοιρινό (2,6%), Αρνί και κατσίκι (2,4%), Ψάρια νωπά (1,9%), Πετρέλαιο θέρμανσης (1,1%), Βενζίνη (0,2%) και Εστιατόρια- ζαχαροπλαστεία- καφενεία- κυλικεία (0,2%).

Γενικότερα, το λιανεμπόριο σήμερα βιώνει μία μεταμόρφωση με προτεραιότητα την αξία που προσφέρουν τα προϊόντα αλλά και οι χώροι διάθεσης των προϊόντων, στον καταναλωτή και στο πώς διαφοροποιούνται μέσω νέων διατροφικών επιλογών οι οποίες ανταποκρίνονται στις σύγχρονες διατροφικές ανάγκες.

1.2 Σημαντικά γεγονότα που έλαβαν χώρα κατά τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019

1.2.1 Στον χώρο των εξαγωγών, η Εταιρία έχει ήδη παρουσία σε περισσότερες από 20 αγορές, με πωλήσεις που εκπροσωπούν το 14% του συνόλου του κύκλου εργασιών στις κατηγορίες των μπισκότων, αλμυρών κράκερ και φρυγανιάς.

1.2.2 Η θυγατρική Εταιρεία Zitoluks A.D στο 2019 παρουσίασε κέρδη 186 χιλιάδων Ευρώ. Οι πωλήσεις παρουσίασαν οριακή μείωση -0,5% κυρίως λόγω κατάργησης προϊόντων χαμηλής κερδοφορίας. Το

% μικτού κέρδους επίσης είχε μείωση και διαμορφώθηκε στο 28,7% λόγω αύξησης των τιμών στο σιτάρι. Η εταιρία προέβη σε αυξήσεις τιμών όπως και η υπόλοιπη αγορά οπότε στόχος παραμένει η επαναφορά της μικτής κερδοφορίας σε υψηλότερα επίπεδα. Τα τραπεζικά δάνεια αυξήθηκαν ελαφρά κατά Ευρώ 68 χιλιάδες ενώ τα χρηματοοικονομικά έξοδα μειώθηκαν κατά Ευρώ 42 χιλιάδες (-11,33%) σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

- 1.2.3** Η Εταιρεία την 20^η Δεκεμβρίου 2019 υπέγραψε νέα σύμβαση Κοινού Ομολογιακού Δανείου με τις ανώνυμες τραπεζικές εταιρείες ALPHA BANK και Τράπεζα Πειραιώς, ποσού 32.944 χιλιάδες με επιτόκιο Euribor πλέον περιθωρίου 4 μονάδων. Το νέο δάνειο εξοφλεί τα δύο αρχικά Ομολογιακά δάνεια, ένα κεφάλαιο κίνησης της Alpha bank και ένα ανοιχτό αλληλόχρεο λογαριασμό της Τράπεζας Πειραιώς. Η εκταμίευση του νέου Κοινού Ομολογιακού Δανείου και η εξόφληση των προαναφερόμενων έγινε την 27^η Φεβρουαρίου 2020. Η Εταιρία έχει αναλάβει έναντι των τραπεζών, υποχρεώσεις οικονομικής φύσεως που θα πρέπει να τηρεί καθ' όλη τη διάρκεια του Κ.Ο.Δ. και μέχρι την ολοσχερή εξόφληση του.

1.3 Ανάλυση των οικονομικών επιδόσεων του Ομίλου και της Εταιρίας κατά την χρήση 2019

Η οικονομική κατάσταση της Εταιρίας και του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 κρίνεται ικανοποιητική λαμβανομένων υπόψιν των επιπτώσεων από την συνεχιζόμενη αβεβαιότητα της Ελληνικής οικονομίας η οποία επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό το διαθέσιμο εισόδημα αλλά και τον ιδιαίτερα έντονο ανταγωνισμό.

1.3.1 Ενοποιημένος κύκλος εργασιών

Ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών για τη χρήση 2019 ανήλθε σε Ευρώ 116.375 χιλιάδες έναντι Ευρώ 114.440 χιλιάδες για την προηγούμενη χρήση 2018.

1.3.2 Μικτό περιθώριο κέρδους

Το ποσοστό του μικτού περιθωρίου κέρδους του Ομίλου ανήλθε σε 35,37%, ενώ την προηγούμενη χρήση σε 36,27%. Η μείωση αυτή προέρχεται κυρίως από το ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον που εξελίχθηκε σε επίπεδο τιμών και την αύξηση των προσφορών κυρίως στην κατηγορία του ψωμιού.

1.3.3 Αποτέλεσμα Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων

Τα αποτελέσματα προ φόρων του Ομίλου κατά τη χρήση 2019, ανήλθαν σε ζημιές ύψους Ευρώ 2.201 χιλιάδες έναντι ζημιών Ευρώ 2.744 χιλιάδες για την προηγούμενη χρήση 2018.

1.3.4 Ταμειακές ροές

Οι ενοποιημένες λειτουργικές ταμειακές ροές της χρήσης καταγράφονται θετικές και ίσες με Ευρώ 3.656 χιλιάδες. Οι ενοποιημένες επενδυτικές ταμειακές ροές καταγράφονται αρνητικές ίσες με Ευρώ 5.582 χιλιάδες. Οι ενοποιημένες χρηματοδοτικές ταμειακές ροές καταγράφονται θετικές και ίσες με Ευρώ 4.694 χιλιάδες.

1.3.5 Βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες

Βασικοί αριθμοδείκτες Ομίλου	2019	2018
Γενική ρευστότητα	0,58	0,59
Άμεση ρευστότητα	0,43	0,42
Κυκλοφοριακή ταχύτητα πελατών (σε ημέρες)	62	58
Κυκλοφοριακή ταχύτητα προμηθευτών (σε ημέρες)	164	164
Ξένα / Ίδια κεφάλαια	2,07	1,91

Βασικοί αριθμοδείκτες Εταιρίας	2019	2018
Γενική ρευστότητα	0,56	0,59
Άμεση ρευστότητα	0,43	0,45
Κυκλοφοριακή ταχύτητα πελατών (σε ημέρες)	66	65
Κυκλοφοριακή ταχύτητα προμηθευτών (σε ημέρες)	182	184
Ξένα / Ίδια κεφάλαια	1,85	1,72

Γενική ρευστότητα: (Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις)

Άμεση ρευστότητα: ((Κυκλοφορούν Ενεργητικό – αποθέματα) / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις)

Ημέρες πελατών: 365/ (Κύκλος Εργασιών / Μέσος όρος απαιτήσεων 2019 -2018)

Ημέρες προμηθευτών: 365/ (Κόστος Πωληθέντων / Μέσος όρος προμηθευτών 2019 -2018)

Ο δείκτης γενικής ρευστότητας δείχνει τη σχέση των κυκλοφοριακών περιουσιακών στοιχείων του ενεργητικού με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις δηλαδή την ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της χρησιμοποιώντας στοιχεία του ενεργητικού που μπορούν να μετατραπούν σε μετρητά εντός της περιόδου λήξης των υποχρεώσεων. Ο δείκτης έχει μειωθεί ελαφρά και στην Εταιρεία και στον Όμιλο.

Ο δείκτης άμεσης ρευστότητας δείχνει την ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκριθεί στις τρέχουσες υποχρεώσεις της. Ο δείκτης αυτός έχει στο Όμιλο μία ελαφρά αύξηση και στην εταιρεία μία ελαφρά μείωση αντίστοιχα.

Οι δείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας πελατών έχουν αυξηθεί ελαφρά στην Εταιρεία και στον Όμιλο ενώ των προμηθευτών είναι σταθερός στον Όμιλο και μειωμένος στην Εταιρεία.

Η αναλογία ξένα προς ίδια κεφάλαια έχει αυξηθεί λόγω της αύξησης των υποχρεώσεων leasing της νέας γραμμής φρυγανιάς της οποία ένα παράρτημα αναγνωρίστηκε τη χρήση 2019 .

2. Περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων

2.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Ο Όμιλος εκτίθεται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως κινδύνους αγοράς (μεταβολές σε συναλλαγματικές ισοτιμίες, επιτόκιο, τιμές αγοράς), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου εστιάζεται στη μη προβλεψιμότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών και επιδιώκει να ελαχιστοποιήσει την ενδεχόμενη αρνητική τους επίδραση στη χρηματοοικονομική απόδοση του. Ο Όμιλος δε χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, όπως προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος (FX futures/forwards) και συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου (interest swaps) για αντιστάθμιση κινδύνων.

2.2 Συναλλαγματικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ευρώπη και συνεπώς το μεγαλύτερο μέρος των συναλλαγών του Ομίλου διεξάγεται σε Ευρώ. Μικρό μέρος όμως των αγορών του Ομίλου γίνεται σε ξένο νόμισμα. Η γρήγορη πληρωμή των προμηθευτών αυτών μειώνει σημαντικά το συναλλαγματικό κίνδυνο. Ο Όμιλος κατά πάγια τακτική, δεν προαγοράζει συνάλλαγμα και δε συνάπτει συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης συναλλάγματος με εξωτερικούς αντισυμβαλλόμενους. Η Εταιρεία έχει συμμετοχή σε θυγατρική που δραστηριοποιείται σε χώρα της αλλοδαπής (Σκόπια), και κατά συνέπεια η καθαρή θέση της εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο κατά την μετατροπή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στα πλαίσια της ενοποίησης. Οι εταιρίες του Ομίλου έχουν λειτουργικό νόμισμα το Ευρώ με εξαίρεση την θυγατρική στα Σκόπια.

2.3 Κίνδυνος από μεταβολές τιμών

Η Εταιρία και ο Όμιλος εκτίθενται στις μεταβολές της αξίας των πρώτων υλών. Η κερδοφορία της Εταιρίας και του Ομίλου μπορεί να επηρεαστεί (είτε θετικά, είτε αρνητικά) από τη διακύμανση των τιμών των πρώτων υλών. Η πρώτη ύλη, το αλεύρι, παράγωγο του σιταριού, αποτελεί το βασικό παράγοντα κόστους παραγωγής για τις εταιρίες του κλάδου. Το σιτάρι διαπραγματεύεται χρηματιστηριακά στο εξωτερικό και η διαμόρφωση της τιμής του είναι αποτέλεσμα της διεθνούς προσφοράς και ζήτησης. Οι καιρικές συνθήκες επιδρούν άμεσα στην ποσότητα των παραγόμενων σιτηρών και συνεπώς καθορίζουν την προσφορά. Εν αντιθέσει, η ζήτηση κινείται σε σταθερά επίπεδα. Κατά συνέπεια σε περιόδους καλής παραγωγής, οι τιμές των σιτηρών διαμορφώνονται σε χαμηλά επίπεδα, ενώ σε περιόδους με κακές καιρικές συνθήκες (π.χ. βροχή κατά τη συγκομιδή ή ξηρασία στους μήνες ωρίμανσης των δημητριακών), διαμορφώνονται σε υψηλότερα επίπεδα, λόγω μειωμένης παραγωγής. Λόγω του αυξημένου ανταγωνισμού του κλάδου, τυχόν αυξήσεις των διεθνών και εγχωρίων τιμών της πρώτης ύλης δεν μετακυλίνουν εύκολα στην τελική τιμή των προϊόντων, γεγονός που ενέχει τον κίνδυνο αρνητικής επίδρασης στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος χρήσης της Εταιρίας και του Ομίλου.

2.4 Κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων

Οι δανειακές υποχρεώσεις της Εταιρίας και του Ομίλου συνδέονται με κυμαινόμενα επιτόκια ως προς το EURIBOR. Η Εταιρία και ο Όμιλος δε χρησιμοποιούν χρηματοοικονομικά παράγωγα. Η Εταιρία και ο Όμιλος χρησιμοποιούν για τη χρηματοδότηση των επενδύσεών τους καθώς και για τις ανάγκες τους σε κεφάλαια κίνησης τραπεζικό δανεισμό, με συνέπεια να επιβαρύνουν τα αποτελέσματα με χρεωστικούς τόκους. Σημαντικές αυξήσεις στα επιτόκια ενδέχεται να έχουν σημαντική αρνητική επίπτωση στα αποτελέσματα της Εταιρίας και του Ομίλου.

2.5 Πιστωτικός κίνδυνος

Η Εταιρία και ο Όμιλος έχουν θεσπίσει και εφαρμόζουν διαδικασίες πιστωτικού ελέγχου με στόχο την ελαχιστοποίηση των επισφαλειών και την άμεση κάλυψη των απαιτήσεων με αξιόγραφα. Κανένας πελάτης δεν έχει τέτοια ποσοστά αγορών από την Εταιρία ή τον Όμιλο που να δικαιολογεί αυξημένη εξάρτηση και επομένως εμπορικό κίνδυνο. Οι πωλήσεις γίνονται κυρίως σε πελάτες με αξιολογημένο ιστορικό πιστώσεων. Από τις Διευθύνσεις Πιστωτικού Ελέγχου ορίζονται πιστωτικά όρια ανά πελάτη και εφαρμόζονται συγκεκριμένοι όροι πωλήσεων και εισπράξεων. Όπου αυτό είναι δυνατόν ζητούνται εμπράγματα ή άλλες εξασφαλίσεις. Η επιδίωξη ελαχιστοποίησης των επισφαλειών αποτελεί κύριο μέλημα των διοικούντων. Λαμβάνοντας υπόψη την διεθνή μακροοικονομική συγκυρία αλλά και την εγχώρια οικονομική αβεβαιότητα, το ενδεχόμενο αύξησης των επισφαλειών δε μπορεί να αποκλειστεί.

2.6 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα έχοντας ικανά ταμειακά διαθέσιμα και διαθέτοντας επαρκή πιστωτικά όρια με τις συνεργαζόμενες Τράπεζες. Με βάση το επενδυτικό πλάνο της Εταιρίας και με τον έλεγχο του κεφαλαίου κίνησης, προβλέπεται η βελτίωση των ταμειακών ροών στο άμεσο χρονικό διάστημα ώστε να μειωθεί η απόκλιση μεταξύ Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων και Κυκλοφορούντος Ενεργητικού.

2.7 Διαχείριση Κεφαλαιακού Κινδύνου

Ο στόχος του Ομίλου και της Εταιρίας σχετικά με τη διαχείριση του κεφαλαίου, είναι να διασφαλίσουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους με σκοπό την παροχή αποδόσεων στους μετόχους και οφέλη στους άλλους ενδιαφερόμενους και να διατηρούν μια βέλτιστη κεφαλαιακή δομή ώστε να μειώσουν το κόστος κεφαλαίου. Ο Όμιλος και η Εταιρία παρακολουθούν μηνιαία τις ταμειακές ροές που παράγονται από τις λειτουργίες τους, ώστε να ανταποκρίνονται στις κεφαλαιουχικές τους ανάγκες. Επιπλέον, ο Όμιλος και η Εταιρία χρησιμοποιούν μακροπρόθεσμο και βραχυπρόθεσμο δανεισμό καθώς και λειτουργικές ταμειακές ροές για την εκπλήρωση των αναγκών τους σε κεφάλαια.

2.8 Κίνδυνος Απαξίωσης Αποθεμάτων

Η Εταιρία εκτίθεται σε αυτό τον κίνδυνο λόγω της μικρής διάρκειας ζωής των προϊόντων ψωμιού που παράγει και πουλάει. Η Εταιρία έχει λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε αυτός ο κίνδυνος να είναι περιορισμένος, όπως ο έλεγχος της παραγόμενης ποσότητας μέσω των παραγγελιών πώλησης και σωστής διαχείρισης των αποθεμάτων.

3. Προσδοκίες για την τρέχουσα οικονομική χρήση 2020

Η Εταιρεία κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους 2020 κατέγραψε αύξηση περίπου 9% του κύκλου εργασιών της με κυριότερο τον τομέα των αλεύρων και άλλων αγαθών που παράγει και εμπορεύεται. Φυσικά η πανδημία του covid-19 επηρέασε την καταναλωτική συμπεριφορά των νοικοκυριών και ο φόβος του lockdown τα έστρεψε στην αγορά μεγάλων ποσοτήτων βασικών καταναλωτικών αγαθών όπως αυτά που παράγει και εμπορεύεται η Εταιρεία. Η προβλεπόμενη όμως μείωση του εισαγόμενου τουρισμού κατά 60% και του εγχώριου κατά 20% θα έχει σημαντική επίπτωση στις πωλήσεις μας στους τουριστικούς προορισμούς κατά την περίοδο του θέρους. Εκτιμούμε ότι η μείωση αυτή δεν θα ανατρέψει την αύξηση του κύκλου εργασιών και της κερδοφορίας του α' εξαμήνου της χρήσης 2020 και η Εταιρεία συνολικά θα κινηθεί ανοδικά τόσο στα πλαίσια του κύκλου εργασιών όσο και στην κερδοφορία της σε σχέση με το 2019.

Φυσικά η στρατηγική της Εταιρείας και του Ομίλου στοχεύει σε ανάπτυξη και στο εσωτερικό και στο εξωτερικό. Η νέα γραμμή παραγωγής της φρυγανιάς στη Χαλκίδα αυξάνει συνεχώς την παραγωγικότητά της και δίνει μεγάλους όγκους με μειωμένο κόστος. Τα μερίδια μας αυξάνουν μαζί και με όλη την αγορά την οποία οδηγούμε σε ανάπτυξη. Οι νέες συνεργασίες που ξεκινήσαμε το 2019 εκτιμούμε ότι θα αποδώσουν πολύ περισσότερο το 2020 όπως ήδη φαίνεται τους πρώτους μήνες. Τέλος, η εξέλιξη και διάθεση νέων κωδικών στον κλάδο του ψωμιού στο brand «tostimo» εκτιμούμε ότι θα έχει πολύ θετικά αποτελέσματα στον κύκλο εργασιών μας και στην κερδοφορία μας.

4. Έρευνα και ανάπτυξη

Σε συνέχεια της χρονιάς 2018, στόχος των τμημάτων Καινοτομίας και Έρευνας και Ανάπτυξης του Ομίλου και της Εταιρείας παρέμεινε η δημιουργία ισορροπημένων διατροφικών επιλογών για τις σύγχρονες ανάγκες του καταναλωτικού κοινού. Το 2019 η Εταιρεία λανσάρισε στην Ελληνική αγορά νέα προϊόντα εμπλουτίζοντας τις κατηγορίες της και ενδυναμώνοντας της παρουσία της με:

- Τα νέα μαλακά μπισκότα ALLATINI Goodness in Me Soft Cookies με 100% Άλευρα Ολικής άλεσης, νιφάδες βρώμης και γιαούρτι σε ένα γλυκό snack που περιέχει λιγότερες από 180 θερμίδες ανά μερίδα. Διαθέσιμα σε δύο μοναδικές γεύσεις: πορτοκάλι και σοκολάτα / σταφίδα.
- Τα νέα μπισκότα Digestive Goodness in Me Χωρίς Ζάχαρη που μπορείς να απολαμβάνεις κάθε στιγμή της ημέρας. Τα νέα μπισκότα εμπλουτίζουν τα ήδη διαχρονικά και αγαπημένα Digestive Κλασικά Goodness in Me τα οποία ανανεώσαν την γεύση και την εικόνα τους. Τα μπισκότα Digestive Goodness in Me, φτιαγμένα με αλεύρι Ολικής Άλεσης, αποτελούν ιδανική πηγή φυτικών ινών.
- Τα νέα ΑΛΛΑΤΙΝΗ Goodness in Me Φουντούκι και Χαρούπι που έρχονται να μεγαλώσουν την ήδη υπάρχουσα σειρά με την προσθήκη της νέας, απολαυστικής αυτής γεύσης. Συνδυάζουν τα διατροφικά οφέλη του χαρουπιού, το οποίο ανήκει στην κατηγορία των υπερτροφών, με την πλούσια γεύση του φουντουκιού.

- Τα νέα Αλλατίνη Kings Soft Cookie με Καρύδα και Λευκή Σοκολάτα που συνδυάζουν την αξεπέραστη μαλακή υφή με την ακαταμάχητη γεύση της καρύδας και την πλούσια λευκή σοκολάτα.
- Τη νέα σειρά Αλλατίνη Πιτάκια που είναι εμπνευσμένη από απλές, ισορροπημένες συνταγές και αγνά μεσογειακά υλικά. Λεπτά τραγανά φύλλα με αλεύρι ολικής άλεσης, εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο και γέμιση σε τρεις διαφορετικές γεύσεις: σπανάκι & άνηθο, λιαστή ντομάτα & ελιά, σύκο & μέλι. Αγαπημένες γεύσεις που φέρνουν στο νου σπιτικές αναμνήσεις και αρώματα.
- Τα νέα Elite Crackers Μεσογειακά με Σπανάκι και Άνηθο, μια ακόμη υπέροχη Μεσογειακή γεύση, η οποία συνδυάζει σπανάκι, άνηθο και ποικιλία μυρωδικών και που προσφέρει ένα απολαυστικό snack κάθε στιγμή της ημέρας.
- Τα νέα Αλλατίνη 2001 με γεύση Pizza, προσθέτοντας μια νέα, ξεχωριστή γεύση στην αγαπημένη σειρά αλμυρών κράκερ Αλλατίνη 2001
- Το νέο ψωμί για Τοστ σε φέτες, χωρίς προσθήκη ζάχαρης, ακολουθώντας έναν σύγχρονο τρόπο αρτοποιίας που αναδεικνύει τη γεύση του αγαπημένου μας ψωμιού. Σε κλασικές γεύσεις σίτου και σίκαλης.
- Για τους φίλους της ισορροπημένης διατροφής, δημιουργήσαμε μια ξεχωριστή σειρά προϊόντων, τις «Φέτες Ζωής» χωρίς προσθήκη ζάχαρης, πλούσιες σε συστατικά υψηλής θρεπτικής αξίας που έχουν ιδιαίτερη θέση στη Μεσογειακή διατροφή, όπως το εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο και το φύτρο σταριού, το πιο θρεπτικό κομμάτι του σπόρου. Σε τέσσερις γεύσεις: Ολικής άλεσης, Χωριάτικο, Πολύσπορο και Κολοκυθόσπορος.
- Τα νέα αφράτα ψωμάκια για hamburger 100% ολικής άλεσης με προζύμι και νιφάδες βρώμης που συνδυάζουν τις ευεργετικές ιδιότητες των αλεύρων ολικής άλεσης με την απόλαυση ενός burger.
- Η νέα Elite Πολύσπορη Φρυγανιά, εμπνευσμένη από την ελληνική Μεσογειακή Διατροφή, που είναι φτιαγμένη από συστατικά βάσει μιας ισορροπημένης διατροφικά συνταγής και περιέχει σπόρους που δίνουν ιδιαίτερη γεύση και ξεχωριστό άρωμα

5. Ασφάλεια Τροφίμων

Η μέριμνα για την ασφάλεια και την ποιότητα των προϊόντων υπερβαίνει τα όρια των υποχρεωτικών απαιτήσεων και αποτελεί επιχειρηματική και ηθική δέσμευση, από το σχεδιασμό και την παραγωγή, μέχρι την κατανάλωση από τον τελικό καταναλωτή.

Σε όλα τα τμήματα και λειτουργίες της Εταιρίας εφαρμόζεται Σύστημα Διαχείρισης της Ποιότητας και Ασφάλειας Τροφίμων. Εφαρμόζεται πλήρως το Σύστημα HACCP, με σκοπό την διασφάλιση της ασφάλειας και υγιεινής των τροφίμων που παράγει η Εταιρία. Διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τις εγκεκριμένες προδιαγραφές των πρώτων υλών και υλικών συσκευασίας που χρησιμοποιούνται με τακτικούς ελέγχους σε πλήρως εξειδικευμένα εργαστήρια Ποιοτικού Ελέγχου και με συστηματική αξιολόγηση των προμηθευτών μας. Το σύστημα διαχείρισης που εφαρμόζεται και στα δύο εργοστάσια της Εταιρίας είναι σύμφωνο με τις απαιτήσεις των διεθνών προτύπων ISO 9001:2015, ISO 22000:2005, BRC και IFS για την ασφάλεια και υγιεινή των τροφίμων.

Η Εταιρία ακολουθεί πιστά την τήρηση των νόμων και κανόνων σε ευρωπαϊκό, εθνικό και κλαδικό επίπεδο για την συμμόρφωση με τη νομοθεσία μέσω εσωτερικών επιθεωρήσεων, συστηματικών αναλύσεων των πρώτων υλών, υλικών συσκευασίας και τελικών προϊόντων τόσο εσωτερικά όσο και σε συνεργασία με εξωτερικά ειδικά διαπιστευμένα εργαστήρια και μέσω συστηματικής παρακολούθησης θεμάτων νομοθεσίας και κανονιστικών ρυθμίσεων και εφαρμογής αυτών.

6. Περιβαλλοντικά Θέματα

Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί θεμελιώδη προϋπόθεση για την αειφόρο ανάπτυξη και βασικό πυλώνα εταιρικής υπευθυνότητας. Η Εταιρία αναγνωρίζοντας τις επιπτώσεις και τους κινδύνους που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, τη μείωση της διαθεσιμότητας των φυσικών πόρων και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, εντάσσει στην επιχειρηματική της δραστηριότητα διαδικασίες και δράσεις που αποσκοπούν στην μείωση του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος.

Στις δράσεις αυτές περιλαμβάνονται η εξοικονόμηση φυσικών πόρων και ενέργειας, η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των εργαζομένων και πελατών, καθώς και ο περιορισμός των άμεσων και έμμεσων περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκαλούνται από τη λειτουργία της.

Συγκεκριμένα η Εταιρία στοχεύει στη βελτίωση της περιβαλλοντικής της επίδοσης μέσω της πλήρους συμμόρφωσης με τις νομικές και άλλες κανονιστικές απαιτήσεις που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος και στην υιοθέτηση και εφαρμογή στις Βιομηχανικές Μονάδες Χαλκίδας και Πικερμίου ενός Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο ISO 14001:2015.

Στα πλαίσια του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης της Εταιρίας περιλαμβάνονται:

- Η ανακύκλωση σε συλλογικά κέντρα εναλλακτικής διαχείρισης και ανακύκλωσης, επιλέγοντας για τη διαχείριση των απορριμμάτων της συμβεβλημένα με αυτά συνεργάτες. Η Εταιρία συνεργάζεται με το φορέα Ελληνική Εταιρία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (ΕΕΑΑ) και υλοποιούνται δράσεις ανακύκλωσης στα εργοστάσια, τους αποθηκευτικούς χώρους και στα γραφεία.
- Η ορθολογική χρήση των υδάτινων πόρων στις εγκαταστάσεις. Πραγματοποιούνται συστηματικοί έλεγχοι των καταναλώσεων σε νερό και ελέγχεται ο εξοπλισμός για αποφυγή διαρροών.
- Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου μέσω της βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας στις εγκαταστάσεις. Εφαρμόζονται δράσεις όπως η χρήση υγραερίου, η τοποθέτηση LED στα εργοστάσια και ο έλεγχος και συντήρηση του εξοπλισμού.
- Διαχείριση σπατάλης τροφίμων. Η Εταιρία μεριμνά για ελαχιστοποίηση της φύρας που προέρχεται από υπολείμματα προϊόντων, είτε από ελαττωματικά προϊόντα κατά την παραγωγική διαδικασία. Επίσης, μεριμνά για την διάθεσή της για παραγωγή ζωοτροφών.
- Διαχείριση των αποβλήτων. Η Εταιρία έχει συνάψει συμβάσεις και έχει προβεί σε συμφωνίες με φορείς που διαθέτουν εξειδίκευση στην διαχείριση των προς ανάκτηση αποβλήτων, όπως μη επικίνδυνα στερεά απόβλητα, ηλεκτρικές στήλες και συσσωρευτές, απόβλητα λιπαντικών ελαίων και απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού.

Η Εταιρία επιδιώκει την πλήρη συμμόρφωσή της με το εθνικό και ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο για όλα τα θέματα που άπτονται της λειτουργίας της και των δραστηριοτήτων της. Έχει συμμορφωθεί απόλυτα με την κείμενη περιβαλλοντική νομοθεσία και στις δύο εγκαταστάσεις παραγωγής προϊόντων και έχει καθιερώσει και εφαρμόζει Πολιτική και Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης. Κύρια προτεραιότητα είναι η πρόληψη συνεπειών που μπορούν να προέλθουν από τη λειτουργία των εγκαταστάσεων και την ελαχιστοποίηση των κινδύνων από την εκτέλεση των εργασιών με στόχο μηδενικά περιβαλλοντικά συμβάντα/ατυχήματα.

7. Εργασιακά Θέματα

Η Εταιρία δίνει ιδιαίτερη έμφαση στο Ανθρώπινο Δυναμικό της, εφαρμόζοντας μια σειρά από πολιτικές και διαδικασίες οι οποίες στοχεύουν στην δημιουργία ενός άριστου εργασιακού περιβάλλοντος, με σεβασμό σε κάθε εργαζόμενο, την αποφυγή διακρίσεων, την παροχή ίσων ευκαιριών απασχόλησης και διασφάλιση της υγείας και ασφάλειας, τα οποία θα συμβάλλουν στην βιώσιμη ανάπτυξη των στόχων της και στην μακροχρόνια ανάπτυξή της.

Δίνεται μεγάλη σημασία στην ανοιχτή εσωτερική επικοινωνία μεταξύ των υπαλλήλων και των στελεχών της ώστε να καλλιεργείται κλίμα εμπιστοσύνης. Η Εταιρία ανά διετία πραγματοποιεί έρευνα εργασιακού κλίματος η οποία έχει ως στόχο τη διερεύνηση των απόψεων των εργαζομένων σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζονται στην πράξη συστήματα και πρακτικές που οδηγούν στην προστασία και την ανάπτυξη της.

Πραγματοποιούνται σε συνεχή βάση, προγράμματα κατάρτισης και εκπαίδευσης στο σύνολο των εργαζομένων, με στόχους, την αύξηση της αποδοτικότητας τους, την άσκηση αποτελεσματικότερης διοίκησης και τη μείωση των ατυχημάτων.

Στο πλαίσιο του στόχου για διαρκή εξέλιξη των εργαζομένων, η Εταιρία αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην αξιολόγησή τους εφαρμόζοντας συστήματα τα οποία αποσκοπούν στην ανατροφοδότηση από τους προϊσταμένους, την αμφίδρομη αξιολόγηση και στον εντοπισμό των κατάλληλων αναπτυξιακών αναγκών, προοπτικών εξέλιξης και τον καθορισμό στόχων. Σημαντικό είναι το πρόγραμμα People with Potential, με σκοπό την σύνθεση ομάδας εργαζομένων οι οποίοι ξεχωρίζουν ως προς τις ικανότητες ανάπτυξής τους. Οι εργαζόμενοι αυτοί εντάσσονται στην συνέχεια σε πρόγραμμα ανάπτυξης και εκπαίδευσης, το οποίο συμβάλει στην εξέλιξη της σταδιοδρομίας τους.

Η Εταιρία προσεγγίζει την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, έχοντας αναπτύξει παράλληλα σχετικές πολιτικές που στοχεύουν στην πρόληψη ατυχημάτων. Επιπρόσθετα, πραγματοποιούνται εκπαιδεύσεις προκειμένου οι εργαζόμενοι να τηρούν τους κανόνες και τις διαδικασίες ασφαλείας που έχουν θεσπιστεί, ώστε να περιορίζονται οι κίνδυνοι στους χώρους εργασίας.

Κατά το 2019 απασχολήθηκαν κατά μέσο όρο 804 άτομα στην Εταιρία ενώ ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού στον Όμιλο ανέρχονταν σε κατά μέσο όρο 1.171 άτομα.

8. Εταιρική Ευθύνη

Η Elbisco μέσα από την "**Ελληνική Ανατροφή**" που αποτελεί τον τίτλο του ενιαίου της προγράμματος Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης σκοπό έχει την ανάδειξη και καλλιέργεια του σεβασμού στον άνθρωπο και στην τροφή. Στο πλαίσιο του προγράμματος υλοποιούνται στοχευμένες δράσεις με κύριο όχημα την παιδεία και σκοπό να εμπνεύσουν την έννοια του σεβασμού στο σύνολο της κοινωνίας.

Η "Ελληνική Ανατροφή" επικεντρώνεται στους ακόλουθους άξονες δράσης:

1. Συνεργασία με το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού για την υλοποίηση ειδικά σχεδιασμένου για παιδιά εκπαιδευτικού βιωματικού προγράμματος με τίτλο "Τίποτα δεν πάει χαμένο! Μαθαίνουμε, αγαπάμε, σεβόμαστε την τροφή" με στόχο την καλλιέργεια του σεβασμού στην τροφή και κατ' επέκταση στον άνθρωπο.
2. Μακροπρόθεσμη στήριξη του ΜΚΟ "Κιβωτός του Κόσμου" με έμφαση στην ενίσχυση προγραμμάτων εκπαίδευσης και ενισχυτικής διδασκαλίας προς τα παιδιά της Κιβωτού προκειμένου να μεγαλώσουν με τα σωστά εφόδια, αλλά και την αίσθηση σεβασμού τόσο για τον εαυτό τους, όσο και τους γύρω τους.
3. Χορήγηση ακαδημαϊκής υποτροφίας "Δήμητρα Φιλίππου - Υποτροφία Ελληνικού Πολιτισμού" στο Πάντειο πανεπιστήμιο για υποψήφιους Διδάκτορες.
4. Διατήρηση και ενίσχυση δράσεων κοινωνικής αλληλεγγύης τόσο στο πλαίσιο υφιστάμενων, σταθερών συνεργασιών με τοπικούς φορείς σε Πικέρμι και Χαλκίδα, όπου βρίσκονται οι εγκαταστάσεις της Elbisco, όσο και με adhoc ενέργειες και πρωτοβουλίες σε συνεργασία με αξιόπιστους φορείς για την αντιμετώπιση ανθρωπιστικών ή άλλων κρίσεων.

Το πρόγραμμα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της εταιρείας είναι απόλυτα εναρμονισμένο με το όραμα της Elbisco "να εμπνεύσει την Ελλάδα, πετυχαίνοντας στην παγκόσμια αγορά, με οδηγό τις Ελληνικές οικονομικές αξίες, Ήθος, Μέτρο, Παιδεία".

9. Μερισματική Πολιτική

Την τρέχουσα χρήση, η Εταιρία παρουσιάζει ζημίες και ως εκ τούτου δε μπορεί να διανεμηθεί μέρισμα.

10. Εγκαταστάσεις

Έδρα: Η Εταιρία έχει έδρα το Πικέρμι Αττικής επί του 21ου χλμ. Λεωφ. Μαραθώνος. Στις ιδιόκτητες εγκαταστάσεις στην έδρα της Εταιρίας λειτουργούν βιομηχανοστάσιο, αποθήκη, κέντρο διανομής και χώροι γραφείων.

Υποκαταστήματα:

- 1 Βιομηχανοστάσιο και αποθήκη σε ιδιόκτητες εγκαταστάσεις, στην Γλύφα Χαλκίδας.
- 2 Γραφεία πωλήσεων: Σε μισθωμένο χώρο στην Θεσσαλονίκη 26^{ης} Οκτωβρίου 38-40.

11. Απόκτηση ιδίων μετοχών

Το Φεβρουάριο 2019, η θυγατρική Zito Luks AD Skorje επαναγόρασε 29,403 μετοχές της, ήτοι 3,56% του μετοχικού της κεφαλαίου.

12. Γεγονότα που έλαβαν χώρα μετά τη λήξη της χρήσης και μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της παρούσας έκθεσης

Μετά το τέλος της τρέχουσας χρήσης και μέχρι την ημερομηνία έκδοσης αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων, ο νέος κορωνοϊός Covid-19 εξαπλώθηκε ραγδαία στην Ελλάδα και παγκοσμίως. Τα μέτρα που ελήφθησαν από διάφορες κυβερνήσεις για τον περιορισμό του ιού έχουν επηρεάσει αρνητικά την οικονομική δραστηριότητα και το διεθνές εμπόριο.

Οι εκτιμήσεις για το 2020 μιλούν για βαθιά παγκόσμια ύφεση, χειρότερη από αυτήν του 2008-2009, με προοπτικές ανάκαμψης το 2021. Ωστόσο, η πλήρης εκτίμηση των επιπτώσεων είναι εξαιρετικά δυσχερής και θα εξαρτηθεί από τη διάρκεια της πανδημίας και ενδεχόμενη νέα έξαρση του ιού στη διάρκεια του έτους.

Η Ελληνική κυβέρνηση προκειμένου να στηρίξει την οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα και να ανακουφίσει τις επιχειρήσεις που πλήττονται περισσότερο ανακοίνωσε μία σειρά μέτρων και ελαφρύνσεων που μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν, ευελιξία στη ρύθμιση του ωραρίου και την οργάνωση του χρόνου εργασίας των εργαζομένων, αναστολή πληρωμής φόρων και εισφορών, μείωση του συντελεστή ΦΠΑ από 24% σε 6% για ορισμένα είδη, επιτάχυνση των επιστροφών φόρου και ΦΠΑ, μείωση μισθώματος για επαγγελματικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις, διαδικασία χορήγησης επιστρεπτέας προκαταβολής και χορήγηση νέων δανείων για κεφάλαιο κίνησης ή επενδυτικούς σκοπούς, με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

Η Εταιρεία κατά το τρίμηνο Μαρτίου-Μαΐου 2020 εφάρμοσε την εργασία από το σπίτι σχεδόν σε όλο το διοικητικό προσωπικό της. Παρείχε στους εργαζόμενους φορητό Η/Υ με πρόσβαση στα αρχεία της Εταιρείας, λογισμικό απομακρυσμένης επικοινωνίας και κινητό τηλέφωνο. Επίσης προχώρησε στην αγορά ενός προκατασκευασμένου οικίσκου (ISOBOX) τον οποίο εξόπλισε με όλα τα απαραίτητα για να μπορεί να φιλοξενεί ως 4 θέσεις εργασίας σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

Η Εταιρεία αν και κάποιοι Κ.Α.Δ. της ήταν στους πληττόμενους, δεν χρησιμοποίησε κάποιες από τις ευεργετικές διατάξεις που ανακοίνωσε η Ελληνική κυβέρνηση. Αιτήθηκε μόνο δανείου από την Αναπτυξιακή τράπεζα λόγω του ορατού κινδύνου μεγάλης ύφεσης αλλά και κινδύνου δευτέρου κύματος το φθινόπωρο,

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.
Στρατηγού Τόμπρα 3
153 42 Αγία Παρασκευή
Ελλάδα
Τηλέφωνο: +30 210 60 62 100
Φαξ: +30 210 60 62 111

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή

Προς τους Μετόχους της
ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (η «Εταιρεία») που αποτελούνται από την Εταιρική και Ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2019, τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Καταστάσεις Συνολικού Εισοδήματος, Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και Ταμειακών Ροών της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις Σημειώσεις που περιλαμβάνουν περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, τη χρηματοοικονομική θέση της ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ και των θυγατρικών αυτής (ο «Όμιλος») κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 και τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση Γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας «Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Λογιστών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ευθύνη της Διοίκησης επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την

Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η Διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις στο σύνολό τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη, είτε σε λάθος, και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών που λαμβάνονται με βάση αυτές τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Στα πλαίσια του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη Διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το αν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Αν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις επί

των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων ή, αν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί αυτών των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη Διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του Άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- (α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των Άρθρων 150 και 153 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019.
- (β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Αθήνα, 24 Αυγούστου 2020

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.
ΑΜ ΣΟΕΛ 114

Αλέξανδρος-Πέτρος Βελδέκης, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
ΑΜ ΣΟΕΛ 26141

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

(ποσά σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	Σημ.	2019	2018	2019	2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη κυκλοφορούν Ενεργητικό					
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	11	95.925	97.625	87.517	89.026
Επενδύσεις σε ακίνητα	12	98	267	-	-
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	13	28.143	27.783	28.043	27.657
Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρίες	14	-	-	5.471	5.471
Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	15	2.399	2.715	4.340	4.340
Λοιπές επενδύσεις	20	38	35	-	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	24	10	47	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	16	107	562	30	30
Σύνολο μη κυκλοφορούντος Ενεργητικού		126.720	129.034	125.401	126.524
Κυκλοφορούν Ενεργητικό					
Αποθέματα	18	8.622	8.504	6.422	6.265
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	17	20.375	19.205	17.858	17.962
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία κατηγοριοποιημένα ως κατεχόμενα προς πώληση	21	291	330	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	19	3.798	1.447	3.572	1.084
Σύνολο κυκλοφορούντος Ενεργητικού		33.086	29.486	27.852	25.311
Σύνολο Ενεργητικού		159.806	158.520	153.253	151.835
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό κεφάλαιο	22	74.709	74.709	74.709	74.709
Μετοχές υπέρ το άρτιο	22	11.253	11.253	11.253	11.253
Αποθεματικά	23	14.878	15.084	7.866	7.866
Σωρευμένες ζημιές		(51.133)	(48.961)	(39.986)	(38.061)
Σύνολο		49.707	52.085	53.842	55.767
Δικαιώματα Μειοψηφίας		2.420	2.362	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		52.127	54.447	53.842	55.767
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	26	40.798	44.806	40.303	44.304
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	24	4.992	5.590	4.992	5.590
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	25	2.193	1.880	2.099	1.790
Προβλέψεις / Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	28	242	584	242	584
Ληφθείσες επιχορηγήσεις	27	2.117	1.202	2.117	1.202
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		50.342	54.062	49.753	53.470
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	29	33.732	33.706	31.709	31.740
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	30	657	731	656	709
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	26	22.948	15.574	17.293	10.149
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		57.337	50.011	49.658	42.598
Σύνολο Υποχρεώσεων		107.679	104.073	99.411	96.068
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		159.806	158.520	153.253	151.835

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις, στις σελίδες 22 έως 68 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

(ποσά σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	Σημ.	2019	2018	2019	2018
Κύκλος εργασιών	6	116.375	114.440	99.611	98.099
Κόστος πωληθέντων	7	75.211	72.938	63.601	61.939
Μικτά κέρδη		41.164	41.502	36.010	36.160
Έξοδα διάθεσης	7	35.985	37.035	32.259	33.071
Έξοδα διοίκησης	7	4.570	5.500	3.472	4.490
Λοιπά (έξοδα)/έσοδα εκμετάλλευσης (καθαρά)	8	1.016	1.490	778	909
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης		1.625	457	1.057	(492)
Χρηματοοικονομικά έξοδα - καθαρά	9	3.540	3.056	3.217	2.685
Ζημιές από συνδεμένες επιχειρήσεις	15	286	145	-	-
Ζημιές προ φόρων		(2.201)	(2.744)	(2.160)	(3.177)
Φόρος εισοδήματος Χρήσης (	10	452	1.898	514	1.912
Ζημιές μετά από φόρους (Α)		(1.749)	(846)	(1.646)	(1.265)
Κατανέμονται σε:					
- Μετόχους μητρικής Εταιρίας		(1.831)	(1.096)	(1.646)	(1.265)
- Δικαιώματα μειοψηφίας		82	250	-	-
Σύνολο		(1.749)	(846)	(1.646)	(1.265)
Λοιπά συνολικά έσοδα που μεταφέρονται στα αποτελέσματα σε μεταγενέστερες περιόδους:					
Λοιπά έσοδα		(48)	136	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα που δεν μεταφέρονται στα αποτελέσματα σε μεταγενέστερες περιόδους:					
Επανεκτίμηση κερδών από προγράμματα καθορισμένων παροχών		(317)	27	(279)	14
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Β)		(365)	163	(279)	14
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Α)+(Β)		(2.114)	(683)	(1.925)	(1.251)
Κατανέμονται σε:					
- Μετόχους μητρικής Εταιρίας		(2.172)	(934)	(1.925)	(1.251)
- Δικαιώματα μειοψηφίας		58	251	-	-
Σύνολο		(2.114)	(683)	(1.925)	(1.251)

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις, στις σελίδες 22 έως 68 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

(ποσά σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

ΟΜΙΛΟΣ	Μετοχικό Κεφάλαιο	Κεφάλαιο υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά	Κέρδη / (ζημιές) εις νέον	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	74.709	11.253	15.082	(48.025)	2.111	55.130
Καθαρά κέρδη / (ζημιά) περιόδου	-	-	-	(1.096)	250	(846)
Λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	2	160	1	163
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	-	-	2	(936)	251	(683)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	74.709	11.253	15.084	(48.961)	2.362	54.447
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	74.709	11.253	15.084	(48.961)	2.362	54.447
Καθαρά κέρδη / (ζημιά) περιόδου	-	-	-	(1.831)	82	(1.749)
Λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	-	(341)	(24)	(365)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	-	-	-	(2.172)	58	(2.114)
Επαναγορά ιδίων μετοχών	-	-	(206)	-	-	(206)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	74.709	11.253	14.878	(51.133)	2.420	52.127

ΕΤΑΙΡΙΑ	Μετοχικό Κεφάλαιο	Κεφάλαιο υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά	Κέρδη / (ζημιές) εις νέον	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	74.709	11.253	7.866	(36.810)	57.018
Καθαρά κέρδη / (ζημιά) περιόδου	-	-	-	(1.265)	(1.265)
Λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	-	14	14
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	-	-	-	(1.251)	(1.251)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	74.709	11.253	7.866	(38.061)	55.767
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	74.709	11.253	7.866	(38.061)	55.767
Καθαρά κέρδη / (ζημιά) περιόδου	-	-	-	(1.646)	(1.646)
Λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	-	(279)	(279)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	-	-	-	(1.925)	(1.925)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	74.709	11.253	7.866	(39.986)	53.842

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις, στις σελίδες 22 έως 68 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

(ποσά σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Έμμεση μέθοδος ταμειακών ροών	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
		2019	2018	2019	2018
Λειτουργικές δραστηριότητες:					
Ζημιές προ φόρων		(2.201)	(2.744)	(2.160)	(3.177)
Πλέον / μείον προσαρμογές για:					
Ζημιές από συνδεμένες εταιρίες	15	286	144	-	-
	11, 12,				
Αποσβέσεις	13	6.831	6.445	6.110	5.491
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	27	(193)	(185)	(193)	(184)
	17, 21,				
Προβλέψεις	25	133	189	133	102
Ζημία / (Κέρδος) από πώληση παγίων		(1)	(875)	6	38
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	-	3.504	3.046	3.225	2.673
Πλέον/μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:					
(Αύξηση)/Μείωση αποθεμάτων		(163)	(12)	(202)	(161)
Μείωση/(αύξηση) απαιτήσεων		217	(2.082)	1.036	(1.160)
Αύξηση/(Μείωση) υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)		(300)	2.613	(344)	1.706
Ταμειακές εισροές από λειτουργικές δραστηριότητες		8.113	6.539	7.611	5.328
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβλημένα		(3.323)	(2.847)	(3.027)	(2.475)
Καταβλημένοι φόροι		(74)	(46)	(53)	(45)
Καθαρές ταμειακές εισροές από λειτουργικές δραστηριότητες		4.716	3.646	4.531	2.808
Επενδυτικές δραστηριότητες:					
Πληρωμές για αγορά ενσώματων και άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων		(3.045)	(6.133)	(2.671)	(5.694)
Εισπρ. από πωλ. ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων		394	923	-	7
Καθαρές ταμειακές εκροές προς επενδυτικές δραστηριότητες		(2.651)	(5.210)	(2.671)	(5.687)
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες:					
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	26	14.845	21.245	6.834	11.841
Εξοφλήσεις δανείων	26	(10.252)	(22.999)	(2.123)	(13.128)
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από μισθώσεις (2018: Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις)	26	(4.101)	(1.767)	(4.083)	(1.767)
Δεσμευμένες καταθέσεις		-	(521)	-	-
Επαναγορά ιδίων μετοχών		(206)	-	-	-
Καθαρές ταμειακές εκροές προς χρηματοδοτικές δραστηριότητες		286	(4.042)	628	(3.054)
Καθαρή μείωση στα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιόδου		2.351	(5.606)	2.488	(5.933)
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα έναρξης περιόδου		1.447	7.053	1.084	7.017
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα λήξης περιόδου		3.798	1.447	3.572	1.084

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις, στις σελίδες 22 έως 68 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

1. Γενικές πληροφορίες

Η ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (η «Εταιρία») με διακριτικό τίτλο «ELBISCO Α.Ε.» και η θυγατρική της (μαζί ο «Όμιλος») δραστηριοποιούνται στον χώρο παραγωγής αρτοσκευασμάτων και εμπορίας δημητριακών (άλευρα, φρυγανιές, μπισκότα, ψωμί και λοιπά αρτοσκευάσματα). Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ελλάδα και στη Βόρεια Μακεδονία..

Η Εταιρία ιδρύθηκε τον Δεκέμβριο του 1987 (ΦΕΚ 3019/31.12.1987) δι' αποσχίσεως και μετατροπής σε Ανώνυμη Εταιρία του κλάδου παραγωγής και εμπορίας καταναλωτικών αγαθών της Ανώνυμης Εταιρίας ΑΛΛΑΤΙΝΗ Α.Β.Ε.Ε. (εταιρία εισηγμένη στο Χ.Α. από το 1950). Η αρχική επωνυμία της Εταιρίας ήταν «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΠΙΣΚΟΤΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΩΝ», με διακριτικό τίτλο «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΠΙΣΚΟΤΩΝ Α.Β.Ε.Ε.». Η Εταιρία μετονομάστηκε σε «ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ», σύμφωνα με την από 20/11/2000 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της και την από 21/12/2000 εγκριτική απόφαση του Υπουργείου Ανάπτυξης αναφορικά με την τροποποίηση των άρθρων 1 (επωνυμία) και 3 (σκοπός) του Καταστατικού της Εταιρίας. Στις 28/2/2013 η Εταιρία συγχωνεύθηκε με την ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ» και δ.τ. «ELBISCO Α.Β.Ε.Ε.», με απορρόφηση αυτής από την Εταιρία και μετονομάστηκε σε «ELBISCO ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ» με δ.τ. «ELBISCO Α.Ε.».

Η Εταιρία έχει έδρα το Πικέρμι Αττικής επί του 21ου χλμ. Λεωφ. Μαραθώνος, και είναι καταχωρημένη στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο με Αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. 000403201000.

Οι Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις αποτελούνται από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Μητρικής και της θυγατρικής της εταιρίας Zito Luks AD Skopje με έδρα την Βόρεια Μακεδονία.. Η Μητρική συμμετέχει με ποσοστό 55,47% και ενοποιεί την θυγατρική της με την ολική μέθοδο ενοποίησης. Επίσης η Μητρική συμμετέχει με ποσοστό 32,07% στη συνδεδεμένη εταιρία ΜΟΡΝΟΣ Α.Ε. με έδρα τη Θήβα, η οποία ενοποιείται με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης.

2. Βάση σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Οι παρούσες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της ELBISCO Α.Ε. έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («Δ.Π.Χ.Α.»), όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, και παρουσιάζουν την ατομική και ενοποιημένη οικονομική θέση της ELBISCO Α.Ε. τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές με βάση την αρχή της συνεχούς λειτουργίας της επιχείρησης λαμβάνοντας υπόψη τους μακροοικονομικούς και μικροοικονομικούς παράγοντες και την επίδρασή τους στις επιχειρησιακές δραστηριότητες.

Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί στη βάση του ιστορικού κόστους με εξαίρεση τις επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους και τα πάγια στοιχεία κατηγοριοποιημένα ως κατεχόμενα προς πώληση που έχουν αποτιμηθεί στην εύλογη αξία τους μέσω λοιπών συνολικών εσόδων.

Πληροφορίες αναφορικά με τις σημαντικές λογιστικές πολιτικές της Εταιρίας και του Ομίλου παρατίθενται στη Σημείωση 5.

Οι Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 έχουν εγκριθεί προς δημοσίευση από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας την 31 Ιουλίου 2020.

2.1 Λειτουργικό Νόμισμα και Νόμισμα παρουσίασης

Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις των εταιριών του Ομίλου συντάσσονται στο νόμισμα του πρωτεύοντος οικονομικού περιβάλλοντος (χώρα δραστηριότητας) στο οποίο κάθε εταιρία λειτουργεί (λειτουργικό νόμισμα).

Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις (Εταιρικές και Ενοποιημένες) παρουσιάζονται σε Ευρώ, το οποίο είναι το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρίας. Όλες οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες που παρουσιάζονται σε Ευρώ έχουν στρογγυλοποιηθεί στην πλησιέστερη χιλιάδα, εκτός εάν υπάρχει σχετική διαφορετική αναφορά.

2.2 Αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019, οι τρέχουσες υποχρεώσεις της Εταιρείας υπερβαίνουν το σύνολο των κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού κατά ΕΥΡΩ 21.806 χιλιάδες.

Ωστόσο, στις 20 Δεκεμβρίου 2019, η Εταιρεία υπέγραψε νέο ομολογιακό δάνειο ποσού Ευρώ 33 εκατομμυρίων περίπου, με σκοπό την αναδιάρθρωση των υφιστάμενων δανείων της. Σύμφωνα με τους νέους όρους επέρχονται μεταβολές τόσο στο χρόνο αποπληρωμής όσο και στο ισχύον επιτόκιο, ενώ οι χρηματοοικονομικοί δείκτες επαναδιαπραγματεύθηκαν. Η εκταμίευση του νέου Κοινού Ομολογιακού Δανείου και η εξόφληση των προαναφερόμενων έγινε την 27 Φεβρουαρίου 2020.

Επιπλέον, η Εταιρεία βρίσκεται σε διαδικασία υπογραφής νέου ανακυκλούμενου ομολογιακού δανείου ύψους Ευρώ 5 εκατομμυρίων για την κάλυψη γενικών επιχειρηματικών σκοπών και αναγκών σε κεφάλαιο κίνησης, ενώ την 24^η Ιανουαρίου 2020 οι μέτοχοι της Εταιρείας μέσω της εταιρείας Lekeren Ltd εισέφεραν με τη μορφή δανεισμού ποσό Ευρώ 1 εκατομμυρίου.

Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας καθώς η Διοίκηση αναμένει όπως αποτυπώνεται στο επιχειρηματικό σχέδιο της επομένης 5ετίας, σημαντική βελτίωση των αποτελεσμάτων της Εταιρείας που θα επιτρέψουν την βελτίωση των χρηματοοικονομικών δεικτών της. Το εγκεκριμένο, από την Διοίκηση επιχειρηματικό σχέδιο προβλέπει την ανάπτυξη των πωλήσεων και της κερδοφορίας στην Ελληνική αγορά με προστιθέμενης αξίας προϊόντα αλλά και την περαιτέρω ανάπτυξη των εξαγωγών σε συνδυασμό με την βελτίωση της παραγωγικότητας και του κόστους στη νέα σύγχρονη μονάδα παραγωγής φρυγανιάς στη Χαλκίδα.

3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοίκησης

Η σύνταξη των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από τη Διοίκηση στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών. Επίσης απαιτείται η χρήση υπολογισμών και υποθέσεων που επηρεάζουν τα αναφερθέντα ποσά των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και τα αναφερθέντα ποσά εισοδημάτων και εξόδων κατά τη διάρκεια της περιόδου υπό αναφορά. Παρά το γεγονός ότι αυτοί οι υπολογισμοί βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διοίκησης σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά κονδύλια στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς.

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της Διοίκησης επανεξετάζονται διαρκώς και βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα και προσδοκίες για μελλοντικά γεγονότα, που κρίνονται εύλογα σύμφωνα με τα ισχύοντα.

3.1 Εκτιμήσεις της Διοικήσεως

(α) Εκτιμώμενη απομείωση της αξίας των εμπορικών σημάτων που προέκυψαν από την απορρόφηση της ELBISCO ABEE - Σημείωση 13

Τα σήματα αυτά δεν υπόκεινται σε απόσβεση, αλλά ελέγχονται για απομείωση της αξίας τους τουλάχιστον σε ετήσια βάση. Ο έλεγχος της απομείωσης απαιτεί τη χρήση σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων από την

πλευρά της Διοίκησης. Στις εκτιμήσεις αυτές, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνονται μελλοντικές πωλήσεις, δικαιώματα χρήσης σημάτων και προεξοφλητικό επιτόκιο.

(β) Αποτίμηση περιουσιακών στοιχείων που δεν επιμετρώνται σε εύλογες αξίες – Σημειώσεις 14, 15

Η Εταιρεία προβαίνει σε εκτιμήσεις σχετικά με την τυχόν απομείωση των περιουσιακών στοιχείων που δεν επιμετρώνται σε εύλογες αξίες (Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες εταιρίες).

(γ) Αναγνώριση και επιμέτρηση προβλέψεων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων – Σημείωση 31

Η αναγνώριση και επιμέτρηση των προβλέψεων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων προϋποθέτει την εφαρμογή βασικών παραδοχών αναφορικά με την πιθανότητα εκπλήρωσης και το ύψος των χρηματοροών που θα απαιτηθούν, οι οποίες ενέχουν εκτιμήσεις που υπόκεινται σε αβεβαιότητα.

(δ) Προβλέψεις απομείωσης εμπορικών απαιτήσεων – Σημείωση 17

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση του Δ.Π.Χ.Α.9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σύμφωνα με την οποία, η πρόβλεψη απομείωσης επιμετρείται με βάση τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη την διάρκεια ζωής των εμπορικών απαιτήσεων. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος αλλά προσαρμόζονται με τρόπο τέτοιο ώστε να αντανακλούν προβλέψεις για την μελλοντική οικονομική κατάσταση των πελατών αλλά και του οικονομικού περιβάλλοντος.

(ε) Φόρος εισοδήματος – Σημείωση 31.1

Οι εταιρείες του ομίλου υπόκεινται σε φορολόγηση στην Ελλάδα και στην Βόρεια Μακεδονία και απαιτείται κρίση για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις από αναμενόμενους φορολογικούς ελέγχους, βάσει εκτιμήσεων για το εάν θα του επιβληθούν επιπλέον φόροι. Εάν το τελικό αποτέλεσμα του ελέγχου είναι διαφορετικό από το αρχικώς αναγνωρισθέν, η διαφορά θα επηρεάσει τον φόρο εισοδήματος και την πρόβλεψη για αναβαλλόμενη φορολογία της περιόδου.

(στ) Παροχές σε εργαζόμενους μετά την έξοδο από την υπηρεσία – Σημείωση 25

Το κόστος των παροχών συνταξιοδότησης του προσωπικού καθορίζεται χρησιμοποιώντας αναλογιστικές μελέτες. Μία αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει τη διενέργεια υποθέσεων για το προεξοφλητικό επιτόκιο, τις μελλοντικές αυξήσεις μισθών, τα ποσοστά θνησιμότητας και τις μετακινήσεις προσωπικού. Λόγω της μακροπρόθεσμης φύσης αυτών των προγραμμάτων, τέτοιες εκτιμήσεις υπόκεινται σε σημαντική αβεβαιότητα.

3.2 Επιμέτρηση εύλογων αξιών

Ορισμένες από τις λογιστικές πολιτικές της Εταιρίας και τις σχετικές γνωστοποιήσεις απαιτούν τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας τόσο των χρηματοοικονομικών όσο και των μη-χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Η Εταιρία έχει θεσπίσει ένα πλαίσιο ελέγχου αναφορικά με την επιμέτρηση των εύλογων αξιών, που περιλαμβάνει μία ομάδα αποτιμήσεων που έχει τη συνολική ευθύνη και εποπτεία όλων των σημαντικών αποτιμήσεων σε εύλογες αξίες, περιλαμβανομένων αυτών που εντάσσονται στο Επίπεδο 3 και αναφέρεται απευθείας στον Οικονομικό Διευθυντή. Η ομάδα αποτίμησης εξετάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα τα σημαντικά δεδομένα που δε βασίζονται σε παρατηρήσιμες μετρήσεις της αγοράς καθώς και τις προσαρμογές που διενεργούνται για σκοπούς αποτίμησης.

Κατά τη μέτρηση της εύλογης αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης, η Εταιρία χρησιμοποιεί μετρήσιμα μεγέθη της αγοράς, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό. Οι εύλογες αξίες κατατάσσονται σε διαφορετικά επίπεδα σύμφωνα με τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται στις τεχνικές μεθόδους αποτίμησης, ως εξής:

Επίπεδο 1: Τιμές (χωρίς προσαρμογές) ενεργούς αγοράς για πανομοιότυπα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις.

- Επίπεδο 2: Δεδομένα, εκτός των τιμών αγοράς που περιλαμβάνονται στο Επίπεδο 1 και είναι παρατηρήσιμα για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση, είτε άμεσα (π.χ. τιμές) είτε έμμεσα (π.χ. εξαχθέντα από τιμές).
- Επίπεδο 3: Δεδομένα για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση που δε βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς (μη παρατηρήσιμες μετρήσεις).

Εάν τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας υποχρέωσης εντάσσονται σε διαφορετικά επίπεδα της ιεράρχησης εύλογων αξιών, τότε η επιμέτρηση της εύλογης αξίας κατατάσσεται στο σύνολό της στο ίδιο επίπεδο της ιεράρχησης με το χαμηλότερου επιπέδου δεδομένο που είναι σημαντικό για ολόκληρη την επιμέτρηση. Η Εταιρία αναγνωρίζει μεταφορές μεταξύ των επιπέδων της ιεράρχησης εύλογων αξιών στο τέλος της περιόδου σύνταξης χρηματοοικονομικών καταστάσεων, εντός της οποίας συντελέστηκε η αλλαγή. Δεν έχουν πραγματοποιηθεί μεταφορές μεταξύ επιπέδων της ιεράρχησης εύλογων αξιών κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019.

Επιπλέον πληροφορίες αναφορικά με τις παραδοχές που πραγματοποιήθηκαν κατά την επιμέτρηση των εύλογων αξιών περιλαμβάνονται στις ακόλουθες σημειώσεις:

Σημείωση 20 – Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων

Σημείωση 21 – Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία κατηγοριοποιημένα ως κατεχόμενα προς πώληση

3.3 Υιοθέτηση Νέων και Αναθεωρημένων Διεθνών Προτύπων

Οι λογιστικές αρχές και οι υπολογισμοί βάσει των οποίων συντάχθηκαν οι ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις, είναι συνεπείς με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για τη σύνταξη των ετήσιων ενοποιημένων και εταιρικών οικονομικών καταστάσεων της χρήσης που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018, και έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται, πλην των κάτωθι αναφερόμενων τροποποιήσεων, οι οποίες υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο και την Εταιρεία κατά την 1 Ιανουαρίου 2019. Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφάρμοσε για πρώτη φορά το ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις». Η φύση και η επίδραση αυτών των αλλαγών αναλύονται παρακάτω, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των ΔΠΧΑ. Διάφορες άλλες τροποποιήσεις και ερμηνείες εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά κατά το 2019 αλλά δεν είχαν σημαντικές επιπτώσεις στις ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019.

3.3.1 Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για την κλειόμενη οικονομική χρήση

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις»

Το ΔΠΧΑ 16 αντικαθιστά την υπάρχουσα λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων βάσει των ΔΛΠ 17 Μισθώσεις, ΕΔΔΠΧΑ 4 Προσδιορισμός των συμφωνιών που περιέχουν μίσθωση, SIC 15 Λειτουργικές Μισθώσεις – Κίνητρα και SIC 27 Αξιολόγηση συναλλαγών που έχουν τη νομική μορφή μίσθωσης. Το ΔΠΧΑ 16 καθορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, την επιμέτρηση, την παρουσίαση και τις γνωστοποιήσεις σχετικά με τις μισθώσεις και απαιτεί από τον μισθωτή να αναγνωρίζει όλες τις μισθώσεις στις οικονομικές του καταστάσεις, με ένα ενιαίο λογιστικό πλαίσιο, με ορισμένες εξαιρέσεις.

Οι νέες απαιτήσεις επηρεάζουν τον Όμιλο και την Εταιρεία ως μισθωτή. Όσον αφορά στον Όμιλο ως εκμισθωτή, ο νέος ορισμός των μισθώσεων δεν έχει σημαντικό αντίκτυπο.

Ο Όμιλος δεν έχει υιοθετήσει το νέο πρότυπο αναδρομικά σε κάθε προηγούμενη περίοδο, αλλά έχει εφαρμόσει την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν αναδιατυπώνεται. Κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 16, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τις υφιστάμενες λειτουργικές μισθώσεις προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας το σχετικό επιτόκιο προεξόφλησης (incremental borrowing rate) και αναγνωρίζονται ως υποχρεώσεις από μισθώσεις. Τα δικαιώματα χρήσης των περιουσιακών στοιχείων, κατά την 1 Ιανουαρίου 2019, αναγνωρίζονται σε ποσό που ισούται με την υποχρέωση από μισθώσεις, προσαρμοσμένο κατά το ποσό προπληρωμένων ή δεδουλευμένων μισθωμάτων.

Ο Όμιλος χρησιμοποίησε την εξαίρεση που παρέχεται από το πρότυπο αναφορικά με τον προσδιορισμό των μισθώσεων. Αυτό πρακτικά σημαίνει πως εφάρμοσε τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16 σε όλες τις συμβάσεις που ήταν σε ισχύ κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 και είχαν αναγνωρισθεί ως μισθώσεις με βάση το ΔΛΠ 17 και την ΕΔΔΠΧΑ 4. Επιπλέον ο Όμιλος χρησιμοποιεί τις εξαιρέσεις του προτύπου αναφορικά με τις μισθώσεις παγίων χρονικής περιόδου μικρότερης των 12 μηνών που δεν περιλαμβάνουν δικαιώματα προαίρεσης αγοράς και με τις μισθώσεις χαμηλής αξίας. Τέλος ο Όμιλος εφαρμόζει ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο σε κάθε κατηγορία μισθώσεων με παρόμοια χαρακτηριστικά.

Επιπλέον, ο Όμιλος, κατά την πρώτη εφαρμογή, δεν άλλαξε τη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που προηγουμένως κατατάσσονταν ως χρηματοδοτικές μισθώσεις (τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και οι υποχρεώσεις μισθώσεων ισούνται με τα μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις του ΔΠΛ 17).

Η επίδραση της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 έχει ως εξής:

Όμιλος

	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα & Μηχανολογικός εξοπλισμός	Σύνολο
Δικαιώματα χρήσης ενσώματων παγίων	36	901	937
Υποχρεώσεις μισθώσεων	36	901	937

Εταιρεία

	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα & Μηχανολογικός εξοπλισμός	Σύνολο
Δικαιώματα χρήσης ενσώματων παγίων	36	714	750
Υποχρεώσεις μισθώσεων	36	714	750

Κατά την 1 Ιανουαρίου 2019, το μέσο επιτόκιο προεξόφλησης που εφαρμόστηκε για την Εταιρεία ήταν 5% και για τον Όμιλο ήταν μεταξύ 5% και 7,67%.

	Όμιλος 1 Ιανουαρίου 2019	Εταιρεία 1 Ιανουαρίου 2019
Δεσμεύσεις για λειτουργικές μισθώσεις κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018	502	496
Προεξοφλημένες με το επιτόκιο προεξόφλησης κατά την 1 Ιανουαρίου 2019	480	477
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018	17.442	17.414
Μείον: Μισθώσεις χαμηλής αξίας		
Μείον: Μισθώσεις διάρκειας μικρότερης των 12 μηνών	(14)	(14)
Πλέον: Επιλογή ανανέωσης που είναι εύλογα βέβαιο ότι θα ασκηθεί	471	287
Υποχρεώσεις μισθώσεων κατά την 1 Ιανουαρίου 2019	18.379	18.164

Η επίδραση της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 στη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, για την δωδεκάμηνη περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019 είναι:

	Όμιλος	Εταιρεία
	2019	2019
Μείωση στα λειτουργικά έξοδα και στο κόστος πωληθέντων	358	272
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης παγίων	(320)	(246)
Χρηματοοικονομικό κόστος μισθώσεων	(57)	(44)
Συνολικό κόστος μισθώσεων με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16	(377)	(290)
Καθαρή αύξηση στις Ζημιές προ φόρων	(19)	(18)

4. Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες

Εννοιολογικό πλαίσιο Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται στις ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020):

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε το αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση στις 29 Μαρτίου 2018. Το εννοιολογικό πλαίσιο καθορίζει ένα ολοκληρωμένο σύνολο εννοιών για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Οι έννοιες αυτές συμβάλλουν στον καθορισμό προτύπων, την καθοδήγηση των συντακτών για την ανάπτυξη συνεπών λογιστικών πολιτικών και την υποστήριξη στην προσπάθεια τους να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν τα πρότυπα. Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε επίσης ένα συνοδευτικό έγγραφο, Τροποποιήσεις στις παραπομπές του εννοιολογικού πλαισίου, το οποίο καθορίζει τις τροποποιήσεις των προτύπων που επηρεάζονται προκειμένου να επικαιροποιηθούν οι αναφορές στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο. Στόχος του εγγράφου είναι η υποστήριξη της μετάβασης στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο ΔΠΧΑ για τις εταιρείες που υιοθετούν το εννοιολογικό πλαίσιο για να αναπτύξουν λογιστικές πολιτικές όταν κανένα πρότυπο ΔΠΧΑ δεν κάνει αναφορά.

ΔΠΧΑ 3: Συνενώσεις Επιχειρήσεων (Τροποποιήσεις) (εφαρμόζονται στις ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020):

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις αναφορικά με τον ορισμό μιας Επιχείρησης (τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3) με σκοπό την επίλυση των δυσκολιών που προκύπτουν όταν μια οικονομική οντότητα προσδιορίζει εάν έχει αποκτήσει μια επιχείρηση ή μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων. Ο νέος ορισμός εστιάζει στην έννοια της απόδοσης μιας επιχείρησης με τη μορφή παροχής αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες σε αντίθεση με τον προηγούμενο ορισμό ο οποίος εστίαζε στις αποδόσεις με τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλου οικονομικού οφέλους σε επενδυτές και λοιπά μέρη.

ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων και ΔΛΠ 8 Λογιστικές πολιτικές, αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις και λάθη: Ορισμός της σημαντικότητας (Τροποποιήσεις) (εφαρμόζονται στις ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020):

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον ορισμό της σημαντικότητας και τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να εφαρμοστεί. Ο νέος ορισμός αναφέρει πως «πληροφόρηση θεωρείται σημαντική εφόσον όταν παραλείπεται, αποκρύπτεται ή είναι ανακριβής, εύλογα αναμένεται να επηρεάσει τις αποφάσεις των κύριων χρηστών των οικονομικών καταστάσεων, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες παρέχουν οικονομική πληροφόρηση για τη συγκεκριμένη οντότητα». Επιπλέον, βελτιώθηκαν οι επεξηγήσεις που συνοδεύουν τον ορισμό της σημαντικότητας. Οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός της σημαντικότητας είναι συνεπής σε όλα τα πρότυπα των ΔΠΧΑ.

ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7 (Τροποποιήσεις) “Αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς” (εφαρμόζονται στις ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020):

Οι τροποποιήσεις αλλάζουν ορισμένες απαιτήσεις σχετικά με τη λογιστική αντιστάθμισης κινδύνου ώστε να παρέχουν διευκόλυνση σχετικά με τις πιθανές επιπτώσεις της αβεβαιότητας που θα προκαλέσει η αλλαγή των επιτοκίων αναφοράς. Επιπλέον, οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις εταιρείες να παρέχουν πρόσθετες πληροφορίες στους επενδυτές σχετικά με τις σχέσεις αντιστάθμισής τους, οι οποίες επηρεάζονται άμεσα από αυτές τις αβεβαιότητες.

5. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

5.1 Πλαίσιο κατάρτισης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

5.1.1 Ενοποίηση

5.1.1.1 (α) *Θυγατρικές εταιρίες*

Θυγατρικές εταιρίες είναι οι επιχειρήσεις πάνω στις οποίες ασκείται έλεγχος από τη μητρική Εταιρεία. Η ύπαρξη τυχόν δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία είναι ασκήσιμα κατά τον χρόνο σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να στοιχειοθετηθεί αν η μητρική ασκεί τον έλεγχο επί των θυγατρικών. Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος επ' αυτών και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται.

Η εξαγορά θυγατρικής από την Εταιρεία λογιστικοποιείται βάσει της μεθόδου εξαγοράς. Το κόστος κτήσης μιας θυγατρικής είναι η εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων που δόθηκαν, των μετοχών που εκδόθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν κατά την ημερομηνία της ανταλλαγής, πλέον τυχόν κόστους άμεσα συνδεδεμένου με την συναλλαγή. Τα εξατομικευμένα περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αποκτώνται σε μία επιχειρηματική συνένωση επιμετρώνται κατά την εξαγορά στις εύλογες αξίες τους ανεξαρτήτως του ποσοστού συμμετοχής. Το κόστος εξαγοράς πέραν της εύλογης αξίας των επί μέρους στοιχείων που αποκτήθηκαν καταχωρείται ως υπεραξία. Αν το συνολικό κόστος της εξαγοράς είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των επί μέρους στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα.

Τα δικαιώματα μειοψηφίας παρουσιάζουν το μέρος των κερδών ή των ζημιών και των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων τα οποία δεν ανήκουν στην Εταιρεία. Αν οι ζημιές μιας θυγατρικής που αφορούν σε δικαιώματα μειοψηφίας υπερβαίνουν τα δικαιώματα μειοψηφίας στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής, το υπερβάλλον ποσό επιμερίζεται στους μετόχους της μητρικής εκτός από το ποσό για το οποίο η μειοψηφία έχει μια υποχρέωση και είναι ικανή να καλύψει τις ζημιές αυτές.

Σε περίπτωση απώλειας ελέγχου μιας θυγατρικής, η Εταιρεία παύει την αναγνώριση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της θυγατρικής και τα αντίστοιχα ποσοστά δικαιωμάτων μειοψηφίας σχετικά με τη θυγατρική. Τυχόν διαφορά από την απώλεια ελέγχου καταχωρείται στα αποτελέσματα. Σε περίπτωση που η Εταιρεία διατηρήσει κάποιο ποσοστό συμμετοχής στην προηγούμενη θυγατρική τότε η συμμετοχή αυτή απεικονίζεται στην εύλογη αξία την ημέρα απώλειας του ελέγχου. Στη συνέχεια απεικονίζεται με την μέθοδο της καθαρής θέσης όπως μια συγγενή εταιρεία ή σαν στοιχείο διαθέσιμο προς πώληση ανάλογα με την συμμετοχή μας σε αυτή.

Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιριών του Ομίλου απαλείφονται. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές πολιτικές των θυγατρικών έχουν τροποποιηθεί ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Στις Εταιρικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας οι επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρίες αναγνωρίστηκαν βάσει της αρχής «ιστορικό κόστος μείον απομείωση».

5.1.1.2 (β) *Συνδεδεμένες επιχειρήσεις*

Συνδεδεμένες είναι οι επιχειρήσεις, στις οποίες ο Όμιλος έχει ουσιώδη επιρροή, αλλά όχι έλεγχο, το οποίο γενικά ισχύει όταν τα ποσοστά συμμετοχής κυμαίνονται μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Οι επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις ενοποιούνται με την μέθοδο της καθαρής θέσης και αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσεως. Ο λογαριασμός των επενδύσεων σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις περιλαμβάνει και την υπεραξία που προέκυψε κατά την εξαγορά (μειωμένη με τυχόν ζημιές απομείωσης).

Το μερίδιο της Εταιρείας στα κέρδη ή τις ζημιές των συνδεμένων επιχειρήσεων μετά την εξαγορά αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, ενώ το μερίδιο των μεταβολών των αποθεματικών μετά την εξαγορά, αναγνωρίζεται στα αποθεματικά. Οι σωρευμένες μεταβολές επηρεάζουν την λογιστική αξία των επενδύσεων σε συνδεμένες επιχειρήσεις. Στην περίπτωση που το μερίδιο της Εταιρείας επί των ζημιών μιας συνδεμένης υπερβεί την αξία της επένδυσης στην συνδεμένη, δεν αναγνωρίζονται επιπλέον ζημιές, εκτός εάν έχουν γίνει πληρωμές ή έχουν αναληφθεί περαιτέρω δεσμεύσεις για λογαριασμό της συνδεμένης.

Μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ της Εταιρείας και των συνδεμένων επιχειρήσεων απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής της Εταιρείας στις συνδεμένες επιχειρήσεις. Μη πραγματοποιημένες ζημιές απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές πολιτικές των συνδεμένων επιχειρήσεων έχουν τροποποιηθεί ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από την Εταιρεία.

Στις Εταιρικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας οι επενδύσεις σε συνδεμένες επιχειρήσεις αναγνωρίστηκαν βάσει της αρχής «ιστορικό κόστος μείον απομείωση».

5.1.2 Μετατροπή ξένων νομισμάτων

Η Εταιρεία τηρεί τα λογιστικά της βιβλία σε Ευρώ που είναι το νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης. Συναλλαγές που γίνονται σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση την επίσημη τιμή του ξένου νομίσματος που ισχύει την ημέρα της συναλλαγής. Κατά την ημερομηνία κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, οι νομισματικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση την επίσημη τιμή του ξένου νομίσματος που ισχύει την αντίστοιχη ημερομηνία. Τα κέρδη ή οι ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα μη νομισματικά στοιχεία που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα και αποτιμώνται στο ιστορικό κόστος μετατρέπονται με τις ισοτιμίες της ημερομηνίας που αποκτήθηκαν. Τα μη νομισματικά στοιχεία που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα και αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, μετατρέπονται με τις ισοτιμίες της ημερομηνίας προσδιορισμού των εύλογων αξιών. Στην περίπτωση αυτή οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές από τη μεταβολή της εύλογης αξίας καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ή απευθείας στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ανάλογα με το είδος του στοιχείου.

Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της κάθε εταιρείας του Ομίλου αποτιμώνται χρησιμοποιώντας το νόμισμα του πρωτογενούς οικονομικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο λειτουργεί («λειτουργικό νόμισμα»). Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των εταιρειών που έχουν λειτουργικό νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα παρουσίασης, περιλαμβανομένης και της υπεραξίας και των προσαρμογών στην εύλογη αξία των λογιστικών αξιών των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που προκύπτουν κατά την εξαγορά, μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση την επίσημη τιμή του ξένου νομίσματος που ισχύει κατά την ημερομηνία κατάρτισης χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Τα έσοδα και έξοδα μετατρέπονται με βάση τις τιμές του ξένου νομίσματος κατά την ημερομηνία πραγματοποίησης των αντίστοιχων συναλλαγών. Οι συνολικά προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές, αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την πώληση της ξένης δραστηριότητας.

5.1.3 Αναγνώριση Εσόδων/Εξόδων

(α) Έσοδα από συμβόλαια με πελάτες

Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των πωλήσεων αγαθών, καθαρά από Φόρους Προστιθέμενης Αξίας, τελωνειακά τέλη, εκπτώσεις και επιστροφές. Τα έσοδα από πελάτες αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος των αγαθών έχει μεταφερθεί στον πελάτη. Η μεταφορά του ελέγχου στον πελάτη γίνεται κατά το χρόνο παράδοσης των αγαθών. Το ύψος του εσόδου που αναγνωρίζεται, είναι το ποσό που ο Όμιλος αναμένει πως θα λάβει ως αντάλλαγμα για την παράδοση αυτών των αγαθών. Οι όροι πληρωμής συνήθως διαφοροποιούνται ανάλογα με το είδος της πώλησης και εξαρτώνται κατά κύριο λόγο από τη φύση των προϊόντων, τα κανάλια διανομής αλλά και τα χαρακτηριστικά κάθε πελάτη.

Ο Όμιλος εκτιμά επιπλέον εάν έχει ρόλο εντολέα ή εκπροσώπου σε κάθε σχετική συμφωνία. Η εκτίμηση του Ομίλου είναι πως στο σύνολο των συναλλαγών πώλησης στις οποίες προβαίνει έχει ρόλο εντολέα.

Τα έσοδα αναγνωρίζονται ως ακολούθως:

Πωλήσεις αγαθών στη χονδρική αγορά

Ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδο όταν εκπληρώνει μια συμβατική υποχρέωση προς τον εκάστοτε πελάτη με την παράδοση αγαθού (που ταυτίζεται με το χρόνο που ο έλεγχος επί του αγαθού περνάει στον πελάτη). Εάν μία σύμβαση περιλαμβάνει περισσότερες από μια συμβατικές υποχρεώσεις η συνολική αξία της σύμβασης επιμερίζεται στις επιμέρους υποχρεώσεις με βάση τις επιμέρους αξίες πώλησης. Το ποσό του εσόδου που αναγνωρίζεται είναι το ποσό που έχει επιμεριστεί στην αντίστοιχη συμβατική υποχρέωση που εκπληρώθηκε, με βάση το αντίτιμο που αναμένει να λάβει ο Όμιλος σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης.

Μεταβλητό αντίτιμο

Εάν το αντίτιμο που έχει συμφωνηθεί στα πλαίσια της σύμβασης περιλαμβάνει και μεταβλητό τμήμα, ο Όμιλος αναγνωρίζει το ποσό αυτό σαν έσοδο, στο βαθμό που δεν είναι σημαντικά πιθανό το ποσό αυτό να αντिलογιστεί στο μέλλον.

Δικαιώματα εκπτώσεων

Ο όμιλος παρέχει δικαιώματα εκπτώσεων στους πελάτες του βάσει όρων που προσδιορίζονται στις σχετικές συμβάσεις. Οι εκπτώσεις επί του όγκου των πωλήσεων δημιουργούν δικαίωμα το οποίο πρέπει να αναγνωρίζεται με την πάροδο του χρόνου μέχρι το σημείο που είτε θα εξασκηθεί είτε θα λήξει. Ο Όμιλος παρέχει στους πελάτες εκπτώσεις επί του όγκου πωλήσεων με βάση τα όρια που καθορίζονται στις μεταξύ τους συμβάσεις. Όλες αυτές οι εκπτώσεις λογιστικοποιούνται εντός του οικονομικού έτους.

(β) Έσοδα/Έξοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται βάσει χρονικής αναλογίας και με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου.

Τα έξοδα από τόκους περιλαμβάνουν τους τόκους των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Τα κόστη δανεισμού που δε σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή ενός περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

(δ) Μερίσματα

Τα μερίσματα, λογίζονται ως έσοδα, όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

(ε) Έξοδα

Τα έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σε δουλευμένη βάση.

5.1.4 Παροχές στο προσωπικό

i) Βραχυπρόθεσμες παροχές στο προσωπικό

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές στο προσωπικό αναγνωρίζονται σε μη προεξοφλημένη βάση και καταχωρούνται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιούνται. Υποχρέωση αναγνωρίζεται για το ποσό που αναμένεται να πληρωθεί για το βραχυπρόθεσμο μέρος των πληρωμών, εάν ο Όμιλος έχει παρούσα υποχρέωση, νομική ή τεκμαιρόμενη, ως αποτέλεσμα δουλευμένων υπηρεσιών από το προσωπικό, το κόστος της οποίας μπορεί να υπολογισθεί αξιόπιστα.

ii) Παροχές στο προσωπικό μετά τη έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές αυτές χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: (1) Προγράμματα καθορισμένων εισφορών και (2) προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Ως πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών ορίζεται ένα πρόγραμμα συνταξιοδότησης στα πλαίσια του οποίου ο Όμιλος καταβάλλει σταθερές εισφορές σε μία ξεχωριστή οντότητα (ένα ασφαλιστικό ταμείο) και δε θα έχει καμία νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση να καταβάλλει πρόσθετες εισφορές στο ασφαλιστικό ταμείο στο μέλλον. Η υποχρέωση για τις εισφορές αυτές καταχωρείται στα αποτελέσματα ως έξοδο όταν πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια παροχής των υπηρεσιών από το προσωπικό.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται για το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της καθορισμένης παροχής ανάλογα με το δουλευμένο δικαίωμα των εργαζομένων που προσδιορίζεται προεξοφλώντας τις εκτιμώμενες ταμιακές ροές των παροχών συνταξιοδότησης των εργαζομένων. Συγκεκριμένα, ο Όμιλος υποχρεούται σύμφωνα με την εργατική νομοθεσία να παρέχει εφάπαξ αποζημίωση για αποχώρηση λόγω συνταξιοδότησης στο προσωπικό της. Το προεξοφλητικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο, κατά την ημερομηνία αναφοράς, εταιρικών ομολόγων υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης (τουλάχιστον ΑΑ) που έχουν ημερομηνίες λήξης σχετικές με αυτές των υποχρεώσεων του Ομίλου και που αφορούν το ίδιο νόμισμα στο οποίο οι παροχές συνταξιοδότησης θα πληρωθούν στο προσωπικό. Το ύψος της υποχρέωσης προσδιορίζεται ετησίως από ανεξάρτητους αναλογιστές χρησιμοποιώντας την αναλογιστική μέθοδο της Προβλεπόμενης Μονάδας Υποχρέωσης (Projected Unit Credit Method). Ο Όμιλος αναγνωρίζει κέρδη ή ζημιές από την μείωση στα ποσά των μελλοντικών εισφορών («πериκοπή») ή τον τερματισμό παροχής («εκκαθάριση») ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών όταν αυτή πραγματοποιείται. Τα κέρδη ή ζημιές από την περικοπή ή εκκαθάριση προκύπτουν από την μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών, καθώς και των τυχόν αναλογιστικών κερδών και ζημιών καθώς και τυχόν κόστους προϋπηρεσίας που δεν είχε αναγνωριστεί προηγούμενα. Τα αναλογιστικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν κατά τον υπολογισμό της υποχρέωσης του Ομίλου από ένα πρόγραμμα, αναγνωρίζονται άμεσα στα λοιπά συνολικά έσοδα.

(iii) Παροχές τερματισμού από την υπηρεσία

Οι παροχές τερματισμού από την υπηρεσία αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν ο Όμιλος έχει δεσμευθεί, χωρίς διαφαινόμενη πιθανότητα υπαναχώρησης, σε επίσημο πλάνο είτε τερματισμού της εργασίας πριν την κανονική ημερομηνία συνταξιοδότησης είτε παροχών προς το προσωπικό ως αποτέλεσμα προγράμματος που ενθαρρύνει την εθελουσία έξοδο από την υπηρεσία. Οι παροχές τερματισμού από την υπηρεσία για εθελουσία έξοδο αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, όταν ο Όμιλος έχει κάνει προσφορά ενθαρρύνοντας την εθελοντική αποχώρηση, είναι πιθανό να γίνει αποδεκτή και ο αριθμός των αποδεκτών μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Αν οι παροχές είναι πληρωτέες πέραν των δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία σύνταξης Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, τότε προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

5.1.5 Ληφθείσες Επιχορηγήσεις

Οι ληφθείσες επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν αναμένεται με βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους προβλεπόμενους όρους.

Ληφθείσες επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σε συστηματική βάση έτσι ώστε να αντιστοιχίζονται με τα έξοδα που προορίζονται να αποζημιώσουν.

Οι ληφθείσες επιχορηγήσεις που σχετίζονται με την αγορά ενσωμάτων παγίων, περιλαμβάνονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και μεταφέρονται ως έσοδα στα αποτελέσματα με την σταθερή μέθοδο βάσει της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των σχετικών περιουσιακών στοιχείων.

5.1.6 Τρέχων και Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Ο τρέχων φόρος εισοδήματος υπολογίζεται πάνω στη βάση των φορολογικών νόμων που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπίζονται κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σε εκείνες τις χώρες που οι εταιρίες του Ομίλου λειτουργούν και παράγουν φορολογητέο εισόδημα. Η Διοίκηση περιοδικά αξιολογεί τα σημεία εκείνα στις φορολογικές δηλώσεις που σχετίζονται με καταστάσεις στις οποίες οι ισχύουσες φορολογικές διατάξεις υπόκεινται σε διαφορετική ερμηνεία και σχηματίζει προβλέψεις όπου απαιτείται πάνω στη βάση των ποσών που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

Αναβαλλόμενος φόρος ορίζεται ο φόρος ο οποίος αναμένεται να είναι πληρωτέος ή ανακτήσιμος για διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας των στοιχείων Ενεργητικού και Υποχρεώσεων σε επίπεδο Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και των αντίστοιχων φορολογικών βάσεων που έχουν χρησιμοποιηθεί στον υπολογισμό του φορολογητέου κέρδους ή ζημιάς, και λογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο υπολογισμού με βάση την ημερομηνία Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Αναβαλλόμενος φόρος δεν αναγνωρίζεται για τις ακόλουθες προσωρινές διαφορές: Αρχική αναγνώριση περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων από συναλλαγή που δε σχετίζεται με συνένωση επιχειρήσεων και που δεν επηρεάζει τα λογιστικά ή τα φορολογητέα κέρδη, διαφορές που σχετίζονται με συμμετοχές σε θυγατρικές, συγγενείς και από κοινού συμφωνίες στο βαθμό που είναι πιθανό ότι δε θα αναστραφούν στο προσεχές μέλλον καθώς και διαφορές που προκύπτουν από την αρχική αναγνώριση της υπεραξίας.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος καθορίζεται χρησιμοποιώντας φορολογικούς συντελεστές που είχαν τεθεί σε ισχύ ή είχαν ουσιαστικά τεθεί σε ισχύ μέχρι την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης και αναμένεται να είναι σε ισχύ την περίοδο που οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις θα καταστούν απαιτητές και οι υποχρεώσεις πληρωτέες.

Συμψηφισμός των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων επιτρέπεται, εάν υπάρχει σχετικό νομικό δικαίωμα συμψηφισμού τρεχουσών φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων και που συσχετίζονται με φόρο εισοδήματος που έχει επιβληθεί από την ίδια φορολογική αρχή στην ίδια φορολογική οντότητα ή σε διαφορετικές φορολογικές οντότητες, οι οποίες πρόκειται να εκκαθαρίσουν τις τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις και απαιτήσεις τους σε καθαρή βάση, ή εάν αυτές πραγματοποιηθούν ταυτοχρόνως.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται επί μεταφερόμενων φορολογητέων ζημιών και προσωρινών διαφορών στην έκταση που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, έναντι των οποίων οι μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές και οι προσωρινές διαφορές μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη καθορίζονται σύμφωνα με την αναστροφή των προσωρινών φορολογικών διαφορών. Αν το ύψος των φορολογητέων προσωρινών διαφορών δεν είναι επαρκές για την αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης στο σύνολό της, τότε λαμβάνονται υπ' όψη τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, προσαρμοσμένα με τις αναστροφές των υφιστάμενων φορολογικών διαφορών. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις εξετάζονται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και μειώνονται όταν δεν είναι πλέον πιθανό ότι το φορολογικό όφελος που σχετίζεται με αυτές θα πραγματοποιηθεί. Αυτού του τύπου οι μειώσεις αντιστρέφονται όταν η πιθανότητα μελλοντικών φορολογητέων κερδών βελτιώνεται.

Οι μη αναγνωρισμένες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επαναξιολογούνται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων στο βαθμό που έχει καταστεί πιθανό ότι μελλοντικά φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα έναντι των φορολογικών ζημιών που θα χρησιμοποιηθούν.

Η αναβαλλόμενη φορολογία χρεώνεται ή πιστώνεται στα αποτελέσματα εκτός εάν αφορά στοιχεία που χρεώνονται ή πιστώνονται απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια οπότε και η αναβαλλόμενη φορολογία λογιστικοποιείται απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια.

5.1.7 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με την μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους. Το κόστος των ετοιμών προϊόντων και των ημιτελών προϊόντων περιλαμβάνει, το κόστος των υλικών, το άμεσο εργατικό κόστος και αναλογία των γενικών εξόδων παραγωγής. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας αφαιρουμένων και των τυχόν εξόδων πώλησης όπου συντρέχει περίπτωση.

5.1.8 Ενσώματα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον σωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτέες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν είναι πιθανό τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη να εισρεύσουν στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιούνται.

Οι αποσβέσεις των στοιχείων των ενσωμάτων παγίων (εκτός των εδαφικών εκτάσεων και των παγίων υπό εκτέλεση, που απεικονίζονται στο κόστος μείον απομειώσεις) υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής, ανάλογα με το είδος και τη χρήση τους:

Κτίρια	20- 50	έτη
Μηχανολογικός εξοπλισμός	4-20	έτη
Μεταφορικά μέσα	5-9	έτη
Λοιπός εξοπλισμός	4-7	έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ημερομηνία Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα.

Κατά την πώληση ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα.

Χρηματοοικονομικά έξοδα που αφορούν στην κατασκευή στοιχείων Ενεργητικού κεφαλαιοποιούνται για το χρονικό διάστημα που απαιτείται μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής. Όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

5.1.9 Αύλα Περιουσιακά Στοιχεία

(α) Σήματα

Τα εμπορικά σήματα αποτελούνται κυρίως από τα σήματα τα οποία προέκυψαν από την απορρόφηση της ELBISCO A.B.E.E. κατά την 1/1/2012. Τα σήματα αυτά δεν αποσβένονται, αλλά ελέγχονται για απομείωση τουλάχιστον σε ετήσια βάση και όταν υπάρχει ένδειξη για απομείωση και αποτιμώνται στην αξία κατά την απορρόφηση μείον σωρευμένες ζημίες από απομείωση.

(β) Λογισμικό Ηλεκτρονικών Υπολογιστών

Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται από 5 έως 8 χρόνια.

(γ) Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης

Τα έξοδα έρευνας αναγνωρίζονται ως έξοδα της χρήσης όταν αυτά προκύπτουν. Τα έξοδα που προκύπτουν λόγω αναπτυξιακών προγραμμάτων (και σχετίζονται με τον σχεδιασμό και δοκιμές νέων ή βελτιωμένων προϊόντων) αναγνωρίζονται ως ασώματες ακινητοποιήσεις εάν είναι πιθανό να προσφέρουν στην Εταιρεία μελλοντικά οικονομικά οφέλη. Τα υπόλοιπα έξοδα ανάπτυξης καταχωρούνται στους λογαριασμούς εξόδων μόλις αυτά προκύπτουν. Έξοδα ανάπτυξης τα οποία σε προηγούμενες οικονομικές χρήσεις είχαν καταχωρηθεί σαν έξοδα, δεν καταχωρούνται σαν ασώματες ακινητοποιήσεις σε μεταγενέστερη οικονομική χρήση. Τα έξοδα ανάπτυξης τα οποία έχουν κεφαλαιοποιηθεί αποσβένονται από την εκκίνηση της εμπορικής παραγωγής του προϊόντος, βάσει της σταθερής μεθόδου απόσβεσης κατά την περίοδο των αναμενόμενων ωφελειών του προϊόντος. Η χρονική περίοδος απόσβεσης που έχει υιοθετηθεί από τον Όμιλο δεν υπερβαίνει τα 5 έτη. Σε περίπτωση διακοπής της εμπορικής δραστηριότητας του προϊόντος το αναπόσβεστο μέρος μεταφέρεται στα έξοδα.

5.1.10 Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρώνται στο κόστος απόκτησης το οποίο περιλαμβάνει το αρχικό κόστος αγοράς, τους φόρους, τους δασμούς και όλα τα έξοδα τα οποία είναι άμεσα συνδεδεμένα με την απόκτηση του ακινήτου πλην τις σωρευμένες αποσβέσεις και οποιαδήποτε ζημιά απομείωσης εάν υπάρχει. Οι επενδύσεις σε ακίνητα αφορούν κτίρια και αποσβένονται σε διάστημα από 20 έως 40 έτη. Τα έσοδα ενοικίων και τα λειτουργικά έξοδα των επενδύσεων σε ακίνητα συμπεριλαμβάνονται στα έσοδα και στα λοιπά έσοδα / (έξοδα) αντίστοιχα.

5.1.11 Πάγια στοιχεία κατηγοριοποιημένα ως κατεχόμενα προς πώληση

Τα πάγια στοιχεία κατηγοριοποιούνται ως κατεχόμενα προς πώληση όταν εκτιμάται ότι το κόστος κτήσης τους θα ανακτηθεί κυρίως μέσω πώλησης και όχι μέσω της χρήσης τους. Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 5, τα πάγια αυτά αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μειωμένης με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και του ιστορικού κόστους κτήσης. Τα πάγια στοιχεία που κατηγοριοποιούνται ως κατεχόμενα προς πώληση δεν υπόκεινται σε απόσβεση.

5.1.12 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ταυτόχρονα ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο για μια οικονομική οντότητα και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ένα συμμετοχικό τίτλο για μια άλλη οικονομική οντότητα.

Αρχική αναγνώριση και μεταγενέστερη επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται, κατά την αρχική αναγνώριση, ως μεταγενέστερα επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Η κατάταξη των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση βασίζεται στις συμβατικές ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και στο επιχειρηματικό μοντέλο εντός του οποίου διακατέχεται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

Με εξαίρεση τις απαιτήσεις από πελάτες, ο Όμιλος αρχικά αποτιμά ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στην εύλογη αξία του συν το κόστος συναλλαγής, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Οι απαιτήσεις από πελάτες αρχικά αποτιμώνται στην αξία συναλλαγής όπως ορίζεται από το ΔΠΧΑ 15.

Για να ταξινομηθεί και να αποτιμηθεί ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, πρέπει να δημιουργούνται ταμειακές ροές που αποτελούν «αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων» επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου. Η αξιολόγηση αυτή είναι γνωστή ως SPPI (“solely payments of principal and interest”) κριτήριο και γίνεται σε επίπεδο μεμονωμένου χρηματοοικονομικού μέσου.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες:

- στο αποσβεσμένο κόστος
- στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων
- στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν διαθέτουν περιουσιακά στοιχεία που να αποτιμώνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Κατά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος και η Εταιρεία μπορεί να επιλέξει να ταξινομήσει αμετάκλητα τις συμμετοχικές επενδύσεις του ως συμμετοχικούς τίτλους που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω συνολικών εισοδημάτων όταν πληρούν τον ορισμό της καθαρής θέσης σύμφωνα με το ΔΛΠ 32 Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση, και δεν κατέχονται προς εμπορία. Η ταξινόμηση καθορίζεται ανά χρηματοοικονομικό μέσο.

Τα κέρδη και οι ζημιές από αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν ανακυκλώνονται ποτέ στα κέρδη ή τις ζημιές. Τα μερίσματα αναγνωρίζονται ως άλλα έσοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν έχει αποδειχθεί το δικαίωμα πληρωμής, εκτός εάν ο Όμιλος ή η Εταιρεία επωφελείται από τα έσοδα αυτά ως ανάκτηση μέρους του κόστους του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, οπότε τα κέρδη αυτά αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων. Οι συμμετοχικοί τίτλοι που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων δεν υπόκεινται σε εξέταση απομείωσης.

Ο Όμιλος επέλεξε να ταξινομήσει τις μη εισηγμένες μετοχές του στην κατηγορία αυτή.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που καταχωρούνται στο αποσβεσμένο κόστος, αποτιμώνται μεταγενέστερα βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου (EIR) και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους. Τα κέρδη και οι ζημιές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν το περιουσιακό στοιχείο παύει να αναγνωρίζεται, τροποποιείται ή απομειώνεται.

Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αξιολογούν σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης χρηματοοικονομικών καταστάσεων τα δεδομένα αναφορικά με το κατά πόσον η αξία ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μίας ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει απομειωθεί ως ακολούθως:

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν πρόβλεψη ζημιάς έναντι αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν αποτιμούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά ανάμεσα σε όλες τις συμβατικές ταμειακές ροές που είναι απαιτητές σύμφωνα με τη σύμβαση και όλες τις ταμειακές ροές που ο Όμιλος ή η Εταιρεία προσδοκούν να εισπράξουν, προεξοφλημένες με βάση το κατά προσέγγιση αρχικό πραγματικό επιτόκιο.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται σε δύο στάδια. Εάν ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού μέσου δεν έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, η οικονομική οντότητα επιμετρά την πρόβλεψη ζημιάς για το εν λόγω χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των επόμενων 12 μηνών. Εάν ο πιστωτικός κίνδυνος του χρηματοοικονομικού μέσου έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, η οικονομική οντότητα επιμετρά την πρόβλεψη ζημιάς για ένα χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής, ανεξάρτητα από το πότε προέκυψε η αθέτηση.

Για τις απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις, ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Επομένως, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος και η Εταιρεία επιμετρούν την πρόβλεψη ζημιάς σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων χωρίς να παρακολουθούν τις μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο.

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή ένα μέρος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μέρος μίας ομάδας παρόμοιων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων) αποαναγνωρίζεται όταν:

- τα δικαιώματα για την εισροή ταμειακών πόρων έχουν εκπνεύσει,
- ο Όμιλος ή η Εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα στην εισροή ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο αλλά έχει αναλάβει ταυτόχρονα την υποχρέωση να τα καταβάλλει σε τρίτους πλήρως χωρίς σημαντική καθυστέρηση, υπό τη μορφή μίας σύμβασης μεταβίβασης, ή
- ο Όμιλος ή η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει το δικαίωμα εισροής ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο ενώ παράλληλα, είτε (α) έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη από αυτό είτε (β) δεν έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του συγκεκριμένου στοιχείου.

Όταν ο Όμιλος ή η Εταιρεία μεταβιβάζει τα δικαιώματα εισροής ταμειακών ροών από ένα περιουσιακό στοιχείο ή συνάπτει σύμβαση μεταβίβασης, αξιολογεί την έκταση κατά την οποία διατηρεί τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του περιουσιακού στοιχείου. Όταν ο Όμιλος ούτε μεταβιβάζει ούτε διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου και διατηρεί

τον έλεγχο του συγκεκριμένου στοιχείου, τότε το στοιχείο αναγνωρίζεται στο βαθμό της συνεχιζόμενης συμμετοχής του Ομίλου στο περιουσιακό στοιχείο αυτό. Στην περίπτωση αυτή, ο Όμιλος αναγνωρίζει παράλληλα και μια συνδεδεμένη υποχρέωση. Το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο και η συνδεδεμένη υποχρέωση επιμετρώνται σε βάση που αντανakλά τα δικαιώματα και τις δεσμεύσεις που έχει διατηρήσει ο Όμιλος ή η Εταιρεία.

Η συνεχιζόμενη συμμετοχή που λαμβάνει τη μορφή της εγγύησης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζεται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και του μέγιστου ποσού του ληφθέντος ανταλλάγματος που ο Όμιλος θα μπορούσε να υποχρεωθεί να επιστρέψει.

Αρχική αναγνώριση και μεταγενέστερη επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Όλες οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αρχικά αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους μείον το κόστος συναλλαγών, στην περίπτωση των δανείων και των πληρωτέων υποχρεώσεων.

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση διαγράφεται όταν η δέσμευση που απορρέει από την υποχρέωση, ακυρώνεται ή εκπνέει. Όταν μία υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μία άλλη από τον ίδιο δανειστή αλλά με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι μίας υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, αυτή η ανταλλαγή ή τροποποίηση αντιμετωπίζεται ως αποαναγνώριση της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μίας νέας υποχρέωσης. Η διαφορά στις αντίστοιχες λογιστικές αξίες αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης μόνο όταν ο Όμιλος ή η Εταιρεία έχει νομικά το δικαίωμα αυτό και προτίθεται να τα συμψηφίσει σε καθαρή βάση μεταξύ τους ή να απαιτήσει το περιουσιακό στοιχείο και να διακανονήσει την υποχρέωση ταυτόχρονα. Το νόμιμο δικαίωμα δεν πρέπει να εξαρτάται από μελλοντικά γεγονότα και πρέπει να μπορεί να εκτελεσθεί κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών και σε περίπτωση αθέτησης, αφερεγγυότητας ή πτώχευσης της εταιρείας ή του αντισυμβαλλομένου.

Η Εταιρεία και ο Όμιλος δεν κατέχουν παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα ή μέσα αντιστάθμισης κινδύνου.

5.1.13 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία Ενεργητικού, πλην των αποθεμάτων και των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία Χρηματοοικονομικής Θέσης για ένδειξη πιθανής απομείωσης της αξίας τους. Αν συντρέχει τέτοια περίπτωση, γίνεται εκτίμηση του ανακτήσιμου ποσού τους. Για την υπεραξία και τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που έχουν αόριστη ωφέλιμη ζωή ή δεν είναι έτοιμα προς χρήση, το ανακτήσιμο ποσό υπολογίζεται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Το ανακτήσιμο ποσό ενός περιουσιακού στοιχείου ή μίας μονάδας παραγωγής ταμειακών ροών, είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης, οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμιακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία με ένα προ-φόρου συντελεστή, ο οποίος αντανakλά τις τρέχουσες αξιολογήσεις της αγοράς για τη χρονική αξία του χρήματος και τους κινδύνους που συνδέονται με το περιουσιακό στοιχείο. Για τον έλεγχο της απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία συγκεντρώνονται στη μικρότερη δυνατή μονάδα, που είναι ικανή να παράγει ταμειακές εισροές λόγω χρήσης και είναι ανεξάρτητες από τις ταμειακές εισροές άλλων περιουσιακών στοιχείων ή ομάδων (μονάδες παραγωγής ταμειακών ροών). Η υπεραξία που προκύπτει από συνενώσεις επιχειρήσεων, για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, κατανέμεται μεταξύ των μονάδων παραγωγής εισροών που αναμένεται να ωφεληθούν από τις συνέργιες από τη συνένωση.

Η ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται όταν η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας μονάδας παραγωγής ταμειακών ροών υπερβαίνει την εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Η ζημία απομείωσης που αναγνωρίζεται σε σχέση με μια μονάδα ταμειακών ροών κατανέμεται πρώτα σε μείωση της υπεραξίας των επί μέρους μονάδων και στη συνέχεια σε μείωση της αξίας άλλων περιουσιακών στοιχείων της μονάδας με αναλογική βάση.

Η ζημία απομείωσης υπεραξίας δεν αναστρέφεται. Για τα άλλα περιουσιακά στοιχεία, ζημία απομείωσης που έχει αναγνωρισθεί κατά τις προηγούμενες περιόδους επανεκτιμάται σε κάθε χρήση για τυχόν ενδείξεις μείωσης της ή μη ύπαρξης της και αντिलογίζεται εάν υπάρξει αλλαγή στις εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας, μέχρι το ύψος της λογιστικής αξίας που θα προσδιοριζόταν, καθαρή από αποσβέσεις, εάν δεν είχε καταχωρηθεί η ζημία απομείωσης.

5.1.14 Ίδια Κεφάλαια

Οι κοινές μετοχές της Εταιρείας καταχωρούνται στα Ίδια Κεφάλαια. Η διαφορά υπέρ το άρτιο περιλαμβάνει όλα τα επιπρόσθετα ποσά που λήφθηκαν κατά την έκδοση μετοχικού κεφαλαίου. Έξοδα τα οποία πραγματοποιήθηκαν για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση της διαφοράς υπέρ το άρτιο.

Όταν η Εταιρεία ή η θυγατρική της αποκτήσουν μέρος του μετοχικού τους κεφαλαίου, το καταβληθέν τίμημα συμπεριλαμβανομένων όλων των σχετικών εξόδων καθαρών από φόρους, εμφανίζεται αφαιρετικά από τα Ίδια Κεφάλαια ως «ίδιες μετοχές», έως ότου αυτές ακυρωθούν. Όταν τέτοιες μετοχές στη συνέχεια πωληθούν ή επανεκδοθούν το οιοδήποτε εισπραχθέν τίμημα περιλαμβάνεται στα Ίδια Κεφάλαια.

5.1.15 Προβλέψεις

Προβλέψεις καταχωρούνται όταν ο Όμιλος έχει παρούσα, νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων ώστε να τακτοποιηθεί υποχρέωση, και μπορεί να γίνει μια αξιόπιστη εκτίμηση του ποσού. Ο Όμιλος αναγνωρίζει πρόβλεψη για επιζήμιες συμβάσεις όταν τα αναμενόμενα οφέλη που θα παραχθούν από τη σύμβαση είναι μικρότερα από το αναπόφευκτο κόστος των υποχρεώσεων στο πλαίσιο της σύμβασης. Οι προβλέψεις αναδιάρθρωσης περιλαμβάνουν τις ρήτρες λήξης μισθώσεων και τις παροχές εξόδων υπαλλήλων, αναγνωρίζονται στην περίοδο κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται νόμιμα ή τεκμαιρόμενα στην υλοποίηση του σχετικού προγράμματος αναδιάρθρωσης. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται στο τέλος κάθε χρήσης και προσαρμόζονται έτσι ώστε να απεικονίζουν τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις.

5.1.16 Μισθώσεις

Πολιτική εφαρμόσιμη από 1 Ιανουαρίου 2019

Μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι μισθωτής

Ο Όμιλος αναγνωρίζει δικαιώματα χρήσης παγίων στην έναρξη της μίσθωσης (την ημερομηνία που το περιουσιακό στοιχείο είναι διαθέσιμο προς χρήση). Τα δικαιώματα χρήσης παγίων επιμετρούνται στο κόστος τους, μειωμένο κατά τη συσσωρευμένη απόσβεση και την απομείωση της αξίας τους και προσαρμοσμένο κατά την επαναμέτρηση των αντίστοιχων υποχρεώσεων μισθώσεων. Το κόστος των δικαιωμάτων χρήσης παγίων συμπεριλαμβάνει το ποσό των υποχρεώσεων μισθώσεων που έχουν αναγνωρισθεί, τις αρχικές άμεσα συνδεδεμένες σχετικές δαπάνες και τις πληρωμές μισθώσεων που έγιναν την ή πριν την ημερομηνία έναρξης, μειωμένες κατά το ποσό των προσφερόμενων εκπτώσεων ή άλλων κινήτρων. Εκτός των περιπτώσεων όπου ο Όμιλος είναι σχετικά βέβαιος ότι το μισθωμένο πάγιο θα περιέλθει στην κατοχή του στο τέλος της σύμβασης μίσθωσης, τα αναγνωρισμένα δικαιώματα χρήσης παγίων αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη μικρότερη διάρκεια μεταξύ της ωφέλιμης ζωής του υποκείμενου παγίου και των

όρων της σύμβασης μίσθωσης. Τα δικαιώματα χρήσης παγίων υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους, είτε κάθε ένα ξεχωριστά είτε ως μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών.

Κατά την έναρξη της μίσθωσης, ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις μισθώσεων ίσες με την παρούσα αξία των μισθωμάτων κατά τη συνολική διάρκεια της σύμβασης μίσθωσης. Οι πληρωμές συμπεριλαμβάνουν τα συμβατικά σταθερά μισθώματα, μειωμένα κατά το ποσό των προσφερόμενων επιδοτήσεων, μεταβλητά μισθώματα που εξαρτώνται από κάποιον δείκτη, καθώς και ποσά για πληρωμές υπολειμματικής αξίας που αναμένεται να πληρωθούν. Τα μισθώματα επίσης περιλαμβάνουν την τιμή εξάσκησης ενός δικαιώματος αγοράς, που είναι σχετικά βέβαιο να εξασκηθεί από τον Όμιλο και πληρωμές κυρώσεων λύσης μιας μίσθωσης, αν οι όροι σύμβασης δείχνουν με σχετική βεβαιότητα ότι ο Όμιλος θα εξασκήσει το δικαίωμα για λύση. Τα μεταβλητά μισθώματα που δεν εξαρτώνται από κάποιον δείκτη, αναγνωρίζονται ως έξοδο στην περίοδο που επέρχεται το γεγονός ή η συνθήκη και γίνεται η πληρωμή.

Για να υπολογίσει την παρούσα αξία των πληρωμών, ο Όμιλος χρησιμοποιεί το κόστος επιπρόσθετου δανεισμού κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης, εάν το πραγματικό επιτόκιο δεν προσδιορίζεται ευθέως από τη σύμβαση μίσθωσης. Μεταγενέστερα της έναρξης μίσθωσης, το ποσό των υποχρεώσεων μισθώσεων προσανξάνεται με έξοδα τόκων και μειώνεται με τις πληρωμές μισθωμάτων που πραγματοποιούνται. Επιπλέον, η λογιστική αξία των υποχρεώσεων μισθώσεων επαναμετράται εάν υπάρξει τροποποίηση στη σύμβαση, ή οποιαδήποτε αλλαγή στη διάρκεια της σύμβασης, στα σταθερά μισθώματα ή στην αξιολόγηση αγοράς του περιουσιακού στοιχείου. Οι επαναμετρήσεις αυτές καταχωρούνται σε μια γραμμή στη σημείωση των δικαιωμάτων χρήσης παγίων ως μετατροπές.

Ο Όμιλος εφαρμόζει την εξαίρεση σχετικά με τις βραχυχρόνιες μισθώσεις (δηλαδή μισθώσεις διάρκειας μικρότερης ή ίσης των 12 μηνών, από την ημερομηνία έναρξης της σύμβασης μίσθωσης, όπου δεν υπάρχει το δικαίωμα αγοράς του περιουσιακού στοιχείου). Επίσης εφαρμόζει την εξαίρεση σχετικά με περιουσιακά στοιχεία χαμηλής αξίας (δηλαδή αξίας μικρότερης των €5 χιλιάδων). Πληρωμές μισθωμάτων για βραχυχρόνιες και χαμηλής αξίας μισθώσεις αναγνωρίζονται ως έξοδα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Ο Όμιλος προσδιορίζει τη διάρκεια μίσθωσης ως τη συμβατική διάρκεια μίσθωσης, συμπεριλαμβανομένης της χρονικής περιόδου που καλύπτεται από (α) δικαίωμα επέκτασης της μίσθωσης, εάν είναι σχετικά βέβαιο ότι το δικαίωμα θα εξασκηθεί ή από (β) δικαίωμα λύσης της σύμβασης, εάν είναι σχετικά βέβαιο ότι το δικαίωμα δε θα εξασκηθεί.

Μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι εκμισθωτής

Μισθώσεις στις οποίες ο εκμισθωτής δεν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη και κινδύνους που απορρέουν από την κυριότητα του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου κατατάσσονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Όταν τα περιουσιακά στοιχεία μισθώνονται με λειτουργική μίσθωση, το περιουσιακό στοιχείο περιλαμβάνεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης βάσει της φύσης του περιουσιακού στοιχείου. Τα έσοδα από μισθώματα από λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά τους όρους της μίσθωσης με τη σταθερή μέθοδο.

Μια μίσθωση που μεταβιβάζει ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη και κινδύνους που απορρέουν από την κυριότητα του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου κατατάσσεται ως χρηματοδοτική μίσθωση.

Τα περιουσιακά στοιχεία που τελούν υπό χρηματοδοτική μίσθωση αποαναγνωρίζονται και ο εκμισθωτής αναγνωρίζει μια απαίτηση ποσού ίσου με την καθαρή επένδυση στη μίσθωση. Η απαίτηση από μισθώσεις προεξοφλείται με τη μέθοδο πραγματικού επιτοκίου και η λογιστική αξία προσαρμόζεται αναλόγως. Τα εισπρακτέα μισθώματα αυξάνονται βάσει των τόκων επί της απαίτησης και μειώνονται με την είσπραξη των μισθωμάτων.

Πολιτική εφαρμόσιμη έως 31 Δεκεμβρίου 2018

Μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι μισθωτής

Οι μισθώσεις παγίων όπου ο Όμιλος διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη

χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στις δανειακές υποχρεώσεις. Το μέρος του χρηματοοικονομικού εξόδου που αφορά σε χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μίσθωσής τους.

Μισθώσεις όπου ουσιωδώς οι κίνδυνοι και τα οφέλη της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις (καθαρές από τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

5.1.17 Επιμέτρηση εύλογης αξίας

Εύλογη αξία είναι η τιμή που θα λαμβάνονταν κατά την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου ή θα καταβάλλονταν κατά τη μεταφορά μίας υποχρέωσης σε μία συνήθη συναλλαγή μεταξύ αντισυμβαλλόμενων στην αγορά κατά την ημερομηνία αποτίμησης στη βασική ή σε περίπτωση που δεν υφίσταται στην πλέον πρόσφορη αγορά στην οποία ο Όμιλος έχει πρόσβαση κατά τη χρονική στιγμή της εξέτασης. Η εύλογη αξία μίας υποχρέωσης αντιπροσωπεύει τον κίνδυνο μη εξυπηρέτησης.

Ορισμένες από τις λογιστικές πολιτικές και γνωστοποιήσεις του Ομίλου απαιτούν την επιμέτρηση της εύλογης αξίας, τόσο για τα χρηματοοικονομικά όσο και για τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (Σημείωση 3.2). Εφόσον αυτή είναι διαθέσιμη, ο Όμιλος αποτιμά την εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού και μη χρηματοοικονομικού μέσου χρησιμοποιώντας τιμές αγοράς που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά για το μέσο αυτό. Η αγορά θεωρείται ως ενεργή εφόσον πραγματοποιούνται συναλλαγές για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση σε επαρκή συχνότητα και όγκο ώστε να είναι δυνατή η εξαγωγή στοιχείων αποτίμησης σε διαρκή βάση. Σε περίπτωση που δεν υφίσταται τιμή σε ενεργό αγορά, ο Όμιλος χρησιμοποιεί τεχνικές μεθόδους αποτίμησης που μεγιστοποιούν τη χρησιμοποίηση διακριτών δεδομένων παρατηρήσεων και ελαχιστοποιούν τη χρησιμοποίηση μη διακριτών δεδομένων. Η επιλεγείσα μέθοδος αποτίμησης ενσωματώνει όλες τις παραμέτρους που θα λαμβάνονταν υπ' όψη από συναλλασσόμενους κατά την αποτίμηση μίας συναλλαγής.

6. Κύκλος Εργασιών

Κύκλος Εργασιών	Όμιλος		Εταιρία	
	2019	2018	2019	2018
Πωλήσεις προϊόντων	104.530	105.918	87.766	89.577
Πωλήσεις εμπορευμάτων	11.244	7.528	11.244	7.528
Πωλήσεις λοιπών αποθεμάτων (ά ύλες, υλικά συσκευασίας, είδη συσκευασίας, κτλ.)	601	994	601	994
Σύνολο	116.375	114.440	99.611	98.099

7. Έξοδα ανά κατηγορία

Κόστος πωληθέντων	Όμιλος		Εταιρία	
	2019	2018	2019	2018
Κόστος πρώτων & βοηθητικών υλών, υλικών συσκευασίας & εμπορευμάτων	52.545	50.475	42.979	41.554
Αμοιβές & έξοδα προσωπικού	13.861	13.925	12.332	12.338
Λοιπά έξοδα	3.832	4.135	3.739	4.043
Αποσβέσεις	4.973	4.403	4.551	4.004
Σύνολο	75.211	72.938	63.601	61.939

Έξοδα διάθεσης	Όμιλος		Εταιρία	
	2019	2018	2019	2018
Αμοιβές & έξοδα προσωπικού	7.581	7.593	6.865	7.128
Έξοδα προώθησης, διαφήμισης & διανομής	22.404	22.384	21.253	21.078
Αποσβέσεις	1.131	1.301	882	799
Γενικά έξοδα	4.661	5.568	3.094	3.966
Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων	208	189	165	100
Σύνολο εξόδων διάθεσης	35.985	37.035	32.259	33.071

Έξοδα διοίκησης	Όμιλος		Εταιρία	
	2019	2018	2019	2018
Αμοιβές & έξοδα προσωπικού	2.213	2.597	1.722	2.175
Γενικά έξοδα	1.620	2.162	1.074	1.627
Αποσβέσεις	737	741	676	688
Σύνολο	4.570	5.500	3.472	4.490

Οι Αμοιβές και τα Έξοδα προσωπικού του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρία	
	2019	2018	2019	2018
Μισθοί και ημερομίσθια	17.651	17.939	15.871	16.338
Εργοδοτικές εισφορές	4.757	4.782	4.070	4.171
Λοιπά έξοδα προσωπικού	1.247	1.394	978	1.132
Σύνολα	23.655	24.115	20.919	21.641

Η Εταιρία στο έτος 2019 απασχολούσε κατά μέσο όρο 804 άτομα προσωπικό ενώ ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού στον Όμιλο ανέρχονταν σε κατά μέσο όρο 1.171 άτομα. Κατά το έτος 2018 η Εταιρία απασχολούσε 878 άτομα και ο Όμιλος 1.233 άτομα.

8. Λοιπά έσοδα / (έξοδα) εκμετάλλευσης (καθαρά)

	Όμιλος		Εταιρία	
Λοιπά έσοδα / (έξοδα) εκμετάλλευσης	2019	2018	2019	2018
Ζημιά απομείωσης πάγιων περιουσιακών στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	-	(262)	-	-
Έσοδα από επιδοτήσεις και επιχορηγήσεις	-	192	-	192
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	76	91	159	292
Έσοδα ενοικίων	66	66	-	-
(Ζημιές)/Κέρδη από πώληση πάγιων περιουσιακών στοιχείων	1	875	(6)	(38)
Επιστροφή ΦΠΑ απαιτήσεων που έχουν διαγραφεί	432	-	432	-
Λοιπά έσοδα / (έξοδα)	441	528	193	463
Σύνολο	1.016	1.490	778	909

9. Χρηματοοικονομικά έξοδα – καθαρά

	Όμιλος		Εταιρία	
Χρηματοοικονομικά έξοδα - καθαρά	2019	2018	2019	2018
Τόκοι δανειακών υποχρεώσεων	2.598	2.494	2.275	2.123
Τόκοι χρηματοδοτικών μισθώσεων	546	155	546	155
Λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	405	395	405	395
Σύνολο	3.549	3.044	3.226	2.673
Χρεωστικές/(Πιστωτικές) συναλλαγματικές διαφορές	(9)	12	(9)	12
Σύνολο	3.540	3.056	3.217	2.685

10. Φόρος εισοδήματος

Σύμφωνα με την Ελληνική φορολογική νομοθεσία, ο ισχύων φορολογικός συντελεστής για τη χρήση 2019 είναι 24% βάσει του άρθρου 58 του Ν.4172/2013 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 του Ν.4646/2019, και για τη χρήση 2018 ήταν 29%. Επιπλέον, η Ελληνική φορολογική νομοθεσία απαιτεί πληρωμή προκαταβολής ποσοστού 100% στο ποσό του πληρωτέου φόρου εισοδήματος. Η προκαταβολή συμψηφίζεται με το φόρο της επόμενης χρήσης. Στην Ελλάδα οι δηλώσεις φόρου εισοδήματος κατατίθενται σε ετήσια βάση, αλλά τα κέρδη ή οι ζημιές που δηλώνονται για φορολογικούς σκοπούς παραμένουν προσωρινά, έως ότου οι φορολογικές αρχές ή ο τακτικός ελεγκτής, βάσει των προβλεπόμενων από την εγχώρια φορολογική νομοθεσία, εξετάσουν τις φορολογικές δηλώσεις και τα βιβλία του φορολογούμενου, στιγμή κατά την οποία θα εκκαθαριστούν και οι σχετικές φορολογικές υποχρεώσεις.

Για την θυγατρική εταιρία, που δραστηριοποιείται στην Βόρεια Μακεδονία, ο ισχύων ονομαστικός φορολογικός συντελεστής, για τις χρήσεις 2018 και 2019 είναι 10%.

Στη Σημείωση 31.1 αναφέρονται οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις από τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της Εταιρίας και του Ομίλου.

	Όμιλος		Εταιρία	
	2019	2018	2019	2018
Φόρος εισοδήματος				
Ποσά αναγνωρισμένα στα αποτελέσματα χρήσης:				
Τρέχων φόρος εισοδήματος	25	-	-	-
Χρέωση / (Πίστωση) αναβαλλόμενης φορολογίας στα αποτελέσματα	(477)	(1.898)	(514)	(1.912)
Λοιποί Φόροι	-	-	-	-
Σύνολο	(452)	(1.898)	(514)	(1.912)
Ποσά αναγνωρισμένα στα λοιπά συνολικά έσοδα:				
Χρέωση / (Πίστωση) αναβαλλόμενης φορολογίας στα αποτελέσματα	(89)	5	(89)	5
Σύνολο	(89)	(5)	(89)	(5)

	Όμιλος		Εταιρία	
	2019	2018	2019	2018
Συμφωνία πραγματικού φορολογικού συντελεστή				
Ζημιές προ φόρων	(2.201)	(2.744)	(2.160)	(3.177)
Φόρος εισοδήματος βάσει του φορολογικού συντελεστή	528	796	518	921
Φορολογικό όφελος λόγω μείωσης φορολ.συντελ. (Σημ.10)	242	949	242	949
Διαφορά φόρου από φορ/κό συντ/στή θυγατρικής	74	109	-	-
Φόρος επί των κερδών από συνδεμένες επιχειρήσεις	(69)	(42)	-	-
Αλλαγή σε αναγνωρισμένη εκπεστέα προσωρινή διαφορά	(35)	239	(35)	239
Φόρος δαπανών μη εκπιπτόμενων από τη φορολογία εισοδήματος	(288)	(218)	(211)	(197)
Φόρος (όφελος) εσόδων απαλλασσόμενων από τη φορολογία εισοδήματος	-	65	-	-
Σύνολο	- 452	- 1.898	- 514	- 1.912

11. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

11.1 Όμιλος

Ενσώματα πάγια	Οικόπεδα & Κτίρια	Μεταφορικά μέσα & Μηχανολογικός εξοπλισμός	Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοπ/σεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος 1 Ιανουαρίου 2018	58.652	94.211	6.360	4.155	163.378
Προσθήκες χρήσης	13	728	14	20.010	20.765
Πωλήσεις/Διαγραφές χρήσης	-	(311)	(2)	-	(313)
Μεταφορές	131	198	35	(364)	-
Κόστος 31 Δεκεμβρίου 2018	58.796	94.826	6.407	23.801	183.830
Σωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2018	(15.525)	(59.201)	(6.348)	-	(81.074)
Αποσβέσεις χρήσης	(1.076)	(4.258)	(60)	-	(5.394)
Πωλήσεις χρήσης	-	262	1	-	263
Σωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2018	(16.601)	(63.197)	(6.407)	-	(86.205)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2018	42.195	31.629	-	23.801	97.625

Ενσώματα πάγια	Οικόπεδα & Κτίρια	Μεταφορικά μέσα & Μηχανολογικός εξοπλισμός	Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοπ/σεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος 1 Ιανουαρίου 2019	58.796	94.826	6.407	23.801	183.830
Αναγνώριση δικαιωμάτων χρήσης παγίων κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16	36	714	187	-	937
Προσθήκες χρήσης	66	2.098	251	1.151	3.566
Πωλήσεις/Διαγραφές χρήσης	-	(21)	(284)	-	(305)
Μεταφορές	4.591	19.594	189	(24.374)	-
Κόστος 31 Δεκεμβρίου 2019	63.489	117.211	6.750	578	188.028
Σωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2019	(16.601)	(63.197)	(6.407)	-	(86.205)
Αποσβέσεις χρήσης	(1.291)	(4.354)	(540)	-	(6.185)
Πωλήσεις/Διαγραφές χρήσης	-	15	272	-	287
Σωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2019	(17.892)	(67.536)	(6.675)	-	(92.103)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2019.	45.597	49.675	75	578	95.925

11.2 Εταιρία

Ενσώματα πάγια	Οικόπεδα & Κτίρια	Μεταφορικά μέσα & Μηχανολογικός εξοπλισμός	Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοπ/σεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος 1 Ιανουαρίου 2018	45.262	74.646	6.563	4.155	130.626
Προσθήκες χρήσης	-	497	15	19.842	20.354
Πωλήσεις / Διαγραφές χρήσης	-	(82)	(2)	-	(84)
Μεταφορές	131	32	35	(198)	0
Κόστος 31 Δεκεμβρίου 2018	45.393	75.093	6.611	23.799	150.896
Σωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2018	(7.550)	(43.567)	(6.026)	-	(57.143)
Αποσβέσεις χρήσης	(793)	(3.746)	(224)	-	(4.763)
Πωλήσεις χρήσης	-	35	1	-	36
Σωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2018	(8.343)	(47.278)	(6.249)	-	(61.870)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2018	37.050	27.815	362	23.799	89.026

Ενσώματα πάγια	Οικόπεδα & Κτίρια	Μεταφορικά μέσα & Μηχανολογικός εξοπλισμός	Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοπ/σεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος 1 Ιανουαρίου 2019	45.393	75.093	6.611	23.799	150.896
Αναγνώριση δικαιωμάτων χρήσης παγίων κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16	36	714	-	-	750
Προσθήκες χρήσης	45	2.103	33	1.048	3.229
Πωλήσεις / Διαγραφές χρήσης	-	(21)	-	-	(21)
Μεταφορές	4.591	19.594	84	(24.269)	-
Κόστος 31 Δεκεμβρίου 2019	50.065	97.483	6.728	578	154.854
Σωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2019	(8.343)	(47.278)	(6.249)	-	(61.870)
Αποσβέσεις χρήσης	(962)	(4.354)	(166)	-	(5.482)
Πωλήσεις / Διαγραφές χρήσης	-	15	-	-	15
Σωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2019	(9.305)	(51.617)	(6.415)	-	(67.337)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2019	40.760	45.866	313	578	87.517

Το κονδύλι μεταφορικά μέσα και μηχανολογικός εξοπλισμός περιλαμβάνει δικαιώματα χρήσης μηχανολογικού εξοπλισμού και μεταφορικών μέσων των οποίων η αναπόσβεστη αξία με 31 Δεκεμβρίου 2019 ανέρχεται σε Ευρώ 23.879 χιλιάδες (2018 : Ευρώ 6.635 χιλιάδες που αφορούσαν χρηματοδοτικές μισθώσεις) για τον Όμιλο και Ευρώ 23.723 χιλιάδες (2018 : Ευρώ 6.635 χιλιάδες που αφορούσαν χρηματοδοτικές μισθώσεις) για την Εταιρεία.

Επί των ακινήτων της Εταιρίας έχει εγγραφεί προσημείωση υποθήκης συνολικής αξίας Ευρώ 42.000 χιλιάδες προς εξασφάλιση του από 20.12.2019 ομολογιακού δανείου. Επί των ακινήτων της θυγατρικής Zito Luks AD Skopje έχει εγγραφεί προσημείωση υποθήκης συνολικής αξίας Ευρώ 9.839 (31 Δεκεμβρίου 2018: Ευρώ 10.126 χιλιάδες) έναντι δανείων.

Στις μεταφορές της τρέχουσας χρήσης που απεικονίζονται στις Ακίνητοποιήσεις Υπό Εκτέλεση, περιλαμβάνεται το ποσό της νέας γραμμής φρυγανιάς η οποία ολοκληρώθηκε στο 2019 ποσού Ευρώ 24.180 χιλιάδες.

12. Επενδύσεις σε ακίνητα

Επενδύσεις σε ακίνητα	Όμιλος
Κόστος 1 Ιανουαρίου 2018	491
Μεταφορές από ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	4
Κόστος 31 Δεκεμβρίου 2018	495
Σωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2018	216
Αποσβέσεις χρήσης	12
Πωλήσεις	-
Σωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2018	228
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2018	267
Κόστος 1 Ιανουαρίου 2019	495
Πωλήσεις/Μεταφορές	(287)
Προσθήκες	13
Κόστος 31 Δεκεμβρίου 2019	221
Σωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2019	228
Αποσβέσεις χρήσης	11
Πωλήσεις/Μεταφορές	(116)
Σωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2019	123
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2019	98

Η εύλογη αξία των ανωτέρω επενδυτικών ακινήτων ανέρχεται σε Ευρώ 233 χιλιάδες. Η εκτίμηση της εύλογης αξίας διενεργήθηκε από εγκεκριμένους εκτιμητές και η μέθοδος αποτίμησής της ιεραρχήθηκε σε επίπεδο 3.

Επί των επενδύσεων σε ακίνητα έχει εγγραφεί προσημείωση υποθήκης συνολικής αξίας Ευρώ 98 χιλιάδες (2018: Ευρώ 124 χιλιάδες).

13. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Όμιλος

Άυλα περιουσιακά στοιχεία	Σήματα	Λογισμικό ηλεκτρονικών υπολογιστών	Έρευνα & ανάπτυξη	Σύνολο
Κόστος 1 Ιανουαρίου 2018	26.493	6.565	3.930	36.988
Προσθήκες χρήσης	0	238	427	665
Κόστος 31 Δεκεμβρίου 2018	26.493	6.803	4.357	37.653
Σωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2018	(812)	(5.610)	(2.666)	(9.088)
Αποσβέσεις χρήσης	(3)	(361)	(418)	(782)
Σωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2018	(815)	(5.971)	(3.084)	(9.870)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2018	25.678	832	1.273	27.783

Άυλα περιουσιακά στοιχεία	Σήματα	Λογισμικό ηλεκτρονικών υπολογιστών	Έρευνα & ανάπτυξη	Σύνολο
Κόστος 1 Ιανουαρίου 2019	26.493	6.803	4.357	37.653
Προσθήκες χρήσης	0	606	0	606
Μεταφορές	0	61	378	439
Κόστος 31 Δεκεμβρίου 2019	26.493	7.470	4.735	38.698
Σωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2019	(815)	(5.971)	(3.084)	(9.870)
Αποσβέσεις χρήσης	(3)	(395)	(287)	(685)
Σωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2019	(818)	(6.366)	(3.371)	(10.555)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2019	25.675	1.104	1.364	28.143

Εταιρία

Άυλα περιουσιακά στοιχεία	Σήματα	Λογισμικό ηλεκτρονικών υπολογιστών	Έρευνα & ανάπτυξη	Σύνολο
Κόστος 1 Ιανουαρίου 2018	26.434	5.942	3.890	36.266
Προσθήκες χρήσης	-	202	427	629
Κόστος 31 Δεκεμβρίου 2018	26.434	6.144	4.317	36.895
Σωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2018	(753)	(5.133)	(2.625)	(8.511)
Αποσβέσεις χρήσης	(3)	(306)	(418)	(727)
Σωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2018	(756)	(5.439)	(3.043)	(9.238)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2018	25.678	705	1.274	27.657

Άυλα περιουσιακά στοιχεία	Σήματα	Λογισμικό ηλεκτρονικών υπολογιστών	Έρευνα & ανάπτυξη	Σύνολο
Κόστος 1 Ιανουαρίου 2019	26.434	6.144	4.317	36.895
Προσθήκες χρήσης	-	635	378	1.013
Κόστος 31 Δεκεμβρίου 2019	26.434	6.779	4.695	37.908
Σωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2019	(756)	(5.439)	(3.043)	(9.238)
Αποσβέσεις χρήσης	(3)	(337)	(287)	(627)
Σωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2019	(759)	(5.776)	(3.330)	(9.865)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2019	25.675	1.003	1.365	28.043

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 και 2018, στα Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία περιλαμβάνονται εμπορικά σήματα αναπόσβεστης αξίας Ευρώ 25.670 χιλιάδων περίπου με αόριστη διάρκεια ωφέλιμης ζωής τα οποία αφορούν προϊόντα που εμπορεύονται στην εγχώρια και διεθνή αγορά. Σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης επί των ανωτέρω περιουσιακών στοιχείων. Το ανακτήσιμο ποσό προσδιορίστηκε βάσει υπολογισμού της εύλογης αξίας αυτών των στοιχείων, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο αποτίμησης εμπορικών σημάτων “Relief from Royalties”. Η εύλογη αξία υπολογίστηκε βάσει εκτιμήσεων των προβλεπόμενων ταμειακών ροών, οι οποίες βασίζονται σε χρηματοοικονομικούς προϋπολογισμούς (business plans), που έχουν εγκριθεί από τη Διοίκηση, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες της αγοράς για τα επί μέρους άυλα περιουσιακά στοιχεία. Για τον έλεγχο απομείωσης χρησιμοποιήθηκε προεξοφλητικό επιτόκιο 8.90%, ποσοστό δικαιωμάτων (“royalties”) 2.7% και ρυθμός αύξησης των ταμειακών ροών στο διηνεκές 1%. Βάσει του ελέγχου απομείωσης που διενεργήθηκε, εύλογη αξία των εμπορικών σημάτων της Εταιρείας ανέρχεται σε Ευρώ 27.440 (2018: Ευρώ 30.510) και κατά συνέπεια δεν προέκυψε ζημιά απομείωσης κατά την τρέχουσα χρήση 2019, όπως και για την προηγούμενη χρήση 2018.

Επί των σημάτων της Εταιρείας έχει συσταθεί ενέχυρο προς εξασφάλιση του από 20.12.2019 ομολογιακού δανείου (Σημείωση 26).

14. Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρίες

	Εταιρία	
Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρίες	2019	2018
Zito Luks AD Skopje	5.471	5.471
ΣΥΝΟΛΟ	5.471	5.471

15. Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις

Όμιλος

Υπόλοιπο έναρξης χρήσης 1/1/2018	2.713
Μερίδιο στις Ζημιές μετά από φόρους	(144)
Μερίδιο στα Λοιπά συνολικά έσοδα	146
Υπόλοιπο τέλους χρήσης 31/12/2018	2.715
Μερίδιο στα Κέρδη μετά από φόρους	(286)
Μερίδιο στα Λοιπά συνολικά έσοδα	(30)
Υπόλοιπο τέλους χρήσης 31/12/2019	2.399

Εταιρία

Υπόλοιπο έναρξης χρήσης 1/1/2018	4.340
Υπόλοιπο τέλους χρήσης 31/12/2018	4.340
Υπόλοιπο τέλους χρήσης 31/12/2019	4.340

Οι συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις αφορούν στη συνδεδεμένη εταιρία ΜΟΡΝΟΣ Α.Ε. στην οποία η Εταιρία συμμετέχει με ποσοστό 32,07%, για την οποία διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης. Για τον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού της συνδεδεμένης χρησιμοποιήθηκε η αξία χρήσεως (value in use). Η αξία χρήσης υπολογίστηκε βάσει εκτιμήσεων των προβλεπόμενων ταμειακών ροών, οι οποίες βασίζονται σε χρηματοοικονομικούς προϋπολογισμούς (business plans), που έχουν εγκριθεί από τη Διοίκηση, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες της αγοράς. Για τον έλεγχο απομείωσης χρησιμοποιήθηκε προεξοφλητικό επιτόκιο 7.30% (μέσος όρος) και ρυθμός ανάπτυξης των ταμειακών ροών στο διηνεκές 1,5%. Βάση του ελέγχου απομείωσης που διενεργήθηκε δεν προέκυψε ζημιά απομείωσης κατά την τρέχουσα χρήση 2019, όπως και για την προηγούμενη χρήση 2018.

ΜΟΡΝΟΣ Α.Ε.

Συνδεδεμένη Εταιρία		
Έδρα Θήβα	2019	2018
Ενεργητικό	74.057	77.553
Υποχρεώσεις	64.270	66.789
Καθαρή Θέση	9.786	10.764
Πωλήσεις	46.638	49.454
Κέρδη/(Ζημιές) Μετά Φόρων	(890)	(452)
Λοιπά συνολικά έσοδα	(95)	455

Η εταιρία ΜΟΡΝΟΣ Α.Ε. κατέχει 285.452 μετοχές της Μητρικής Εταιρίας, οι οποίες προήλθαν από καθολική μεταβίβαση περιουσίας απορροφούμενης εταιρίας. Η αξία κτήσης των εν λόγω μετοχών ανήλθε σε Ευρώ 1.417 χιλιάδες.

Επί των μετοχών που κατέχει η Εταιρία στην ΜΟΡΝΟΣ Α.Ε. έχει παραχωρήσει ενέχυρο προς εξασφάλιση του από 20.12.2019 ομολογιακού δανείου (Σημείωση 26).

16. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

Στις Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις του Ομίλου στις 31/12/2019 περιλαμβάνεται ποσό Ευρώ 107 χιλιάδων, που αφορά κυρίως εγγυήσεις ενοικίων, δημόσιων οργανισμών και προκαταβολές παγίων.

17. Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις

	Όμιλος		Εταιρία	
Πελάτες & λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	2019	2018	2019	2018
Πελάτες	20.160	22.274	18.352	19.666
μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(3.186)	(4.710)	(3.175)	(3.059)
Σύνολο	16.974	17.564	15.177	16.607
Προκαταβολές	123	108	56	56
Λοιποί χρεώστες	2.283	1.276	2.151	1.042
Προθεσμιακές καταθέσεις	521	-	-	-
Μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού	474	257	474	257
Σύνολο	20.375	19.205	17.858	17.962

Για την Εταιρία, στους Πελάτες και τους Λοιπούς Χρεώστες περιλαμβάνονται ποσά Ευρώ 235 χιλιάδων από τη θυγατρική εταιρία Zito Luks AD Skorje (βλέπε Σημείωση 32).

	Όμιλος		Εταιρία	
Κίνηση πρόβλεψης επισφαλών απαιτήσεων	2019	2018	2019	2018
Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων αρχής χρήσης	(4.710)	(4.693)	(3.059)	(3.453)
Χρησιμοποίηση προβλέψεων	1.764	172	60	494
Σχηματισμός νέας πρόβλεψης	(240)	(189)	(176)	(100)
Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων τέλους χρήσης	(3.186)	(4.710)	(3.175)	(3.059)

Για την έκθεση της Εταιρίας και του Ομίλου στον πιστωτικό κίνδυνο γίνεται αναφορά στη Σημείωση 33.1.2.

18. Αποθέματα

	Όμιλος		Εταιρία	
Αποθέματα	2019	2018	2019	2018
Εμπορεύματα	395	337	228	212
Πρώτες & βοηθητικές ύλες	5.598	6.002	3.881	3.710
Μείον: Πρόβλεψη απαξιωμένων αποθεμάτων	(155)	(498)	(50)	(26)
Έτοιμα προϊόντα	2.793	2.688	2.372	2.394
Μείον: Πρόβλεψη έτοιμων προϊόντων	(9)	(25)	(9)	(25)
Σύνολο	8.622	8.504	6.422	6.265

	Όμιλος		Εταιρία	
Κίνηση πρόβλεψης απαξιωμένων & βραδέως κινούμενων αποθεμάτων αρχής έτους	2019	2018	2019	2018
Πρόβλεψη αποθεμάτων αρχή έτους	(523)	(593)	(51)	(6)
Χρησιμοποίηση προβλέψεων	508	115	43	0
Σχηματισμός νέας πρόβλεψης	(149)	(45)	(51)	(45)
Πρόβλεψη αποθεμάτων τέλους έτους	(164)	(523)	(59)	(51)

Επί των αποθεμάτων της θυγατρικής Zito Luks AD Skorje έχει εγγραφεί προσημείωση υποθήκης συνολικής αξίας Ευρώ 524 χιλιάδες (31 Δεκεμβρίου 2018: Ευρώ 771 χιλιάδες).

19. Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

	Όμιλος		Εταιρία	
Ταμειακά διαθέσιμα & ταμειακά ισοδύναμα	2019	2018	2019	2018
Ταμείο	7	102	7	101
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις	3.791	1.345	3.565	983
Σύνολο	3.798	1.447	3.572	1.084

20. Λοιπές επενδύσεις

Λοιπές επενδύσεις	Όμιλος		Εταιρία	
	2019	2018	2019	2018
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	-	-	-	-
Συμμετοχικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων	38	35	-	-
Σύνολο	38	35	-	-

Η θυγατρική εταιρία Zito Luks AD Skorje κατέχει μετοχές εταιριών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, οι οποίες διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές. Η αποτίμηση διενεργήθηκε βάσει εισροών Επιπέδου 1 στην ιεραρχία της εύλογης αξίας.

21. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία κατηγοριοποιημένα ως κατεχόμενα προς πώληση

Αφορούν κτιριακές εγκαταστάσεις & εξοπλισμό της θυγατρικής εταιρίας Zito Luks AD Skorje τα οποία δεν χρησιμοποιούνται και αναμένεται να πουληθούν σε εύλογο χρονικό διάστημα, όπως προκύπτει από τις σχετικές γνωστοποιήσεις της Διοίκησης της εταιρίας και τις αντίστοιχες προσφορές που έχουν ήδη ληφθεί. Τα πάγια έχουν αποτιμηθεί στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μειωμένης με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και του ιστορικού κόστους κτήσης και ζημιά απομείωσης. Η εύλογη αξία επιμετρήθηκε με τη χρήση διαθέσιμων παρατηρήσιμων και μη παρατηρήσιμων συναλλαγών στην αγορά και κατά συνέπεια εισροών Επιπέδου 3 στην ιεραρχία της εύλογης αξίας.

Κατά τη διάρκεια του 2020, πωλήθηκε ακίνητο αξίας Ευρώ 6 χιλιάδων. Επίσης η θυγατρική έχει λάβει προσφορά και για έτερο ακίνητο αξίας Ευρώ 120 χιλιάδων. Οι αξίες πώλησης και προσφοράς των προαναφερθέντων είναι υψηλότερες από τη λογιστική αξία τους.

22. Μετοχικό Κεφάλαιο και Μετοχές Υπέρ το άρτιο

Το ολοσχερώς καταβλημένο Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρίας αποτελείται από 49.806.356 κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας Ευρώ 1,5 εκάστη και ανέρχεται σε Ευρώ 74.709 χιλιάδες.

Η Διαφορά από Έκδοση Μετοχών υπέρ το Άρτιο προέρχεται κατά Ευρώ 9.399 χιλιάδες ως αποτέλεσμα της συγχώνευσης διά απορροφήσεως της μητρικής με την εταιρία Δάφνος Α.Ε., η οποία πραγματοποιήθηκε το έτος 2014. Το ανωτέρω ποσό αποτελεί την διαφορά που προέκυψε κατά τον συμψηφισμό της συμμετοχής της απορροφούμενης στην απορροφώσα με την ταυτόχρονη ακύρωση των μετοχών της απορροφούμενης που απέκτησε η απορροφώσα ως ίδιες μετοχές κατόπιν της απορροφήσεως. Το υπόλοιπο ποσό Ευρώ 1.854 χιλιάδες προέρχεται από αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου σε προηγούμενες χρήσεις με τιμή διάθεσης μεγαλύτερη από την ονομαστική αξία των μετοχών.

23. Αποθεματικά

Αποθεματικά	Όμιλος		Εταιρία	
	2019	2018	2019	2018
Μη διανεμόμενα αποθεματικά	13.035	13.035	5.817	5.817
Διανεμόμενα αποθεματικά	2.049	2.049	2.049	2.049
Αποθεματικό ιδίων μετοχών	(206)	-	-	-
Σύνολο	14.878	15.084	7.866	7.866

α) Μη διανεμόμενα αποθεματικά

Τα μη Διανεμόμενα Αποθεματικά της Εταιρίας αφορούν κυρίως την υπεραξία που είχε προκύψει με βάση την εκτίμηση της Επιτροπής του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190/1920 ύψους Ευρώ 4.244 χιλιάδες κατά την απόσχιση του βιομηχανικού και εμπορικού κλάδου της εταιρίας «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΠΙΣΚΟΤΩΝ Α.Β.Ε.Ε.».

Το υπόλοιπο μέρος των Μη Διανεμόμενων Αποθεματικών αφορά το Τακτικό Αποθεματικό ύψους Ευρώ 1.573 χιλ. που σχηματίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της Ελληνικής Νομοθεσίας (Ν.4548/2018, άρθρο 158), κατά την οποία ποσό τουλάχιστον ίσο με το 5% των ετησίων καθαρών (μετά φόρων) κερδών είναι υποχρεωτικό να μεταφερθεί στο Τακτικό Αποθεματικό μέχρι το ύψος του να φθάσει το ένα τρίτο του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Το Τακτικό Αποθεματικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη ζημιών μετά από απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, και ως εκ τούτου δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για οποιοδήποτε άλλο λόγο. Τα μη διανεμόμενα αποθεματικά της θυγατρικής Zito Luks AD Skorje αφορούν αποθεματικό αναπροσαρμογής παγίων (γηπέδων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού) που είχαν δημιουργηθεί πριν τη μετάβαση στα Δ.Π.Χ.Α.

β) Διανεμόμενα αποθεματικά

Τα Διανεμόμενα Αποθεματικά αφορούν τα έκτακτα και αφορολόγητα αποθεματικά.

Τα Έκτακτα Αποθεματικά περιλαμβάνουν ποσά αποθεματικών τα οποία έχουν δημιουργηθεί με αποφάσεις Τακτικών Γενικών Συνελεύσεων, δεν έχουν ειδικό προορισμό και δύναται να χρησιμοποιηθούν για οποιοδήποτε σκοπό κατόπιν σχετικής απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης και ποσά αποθεματικών τα οποία έχουν σχηματιστεί βάσει διατάξεων της Ελληνικής Νομοθεσίας. Τα ανωτέρω έκτακτα αποθεματικά έχουν σχηματιστεί από φορολογηθέντα κέρδη και ως εκ τούτου δεν υπόκεινται σε περαιτέρω φορολόγηση σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησής τους.

Τα αφορολόγητα και τα ειδικώς φορολογηθέντα αποθεματικά σχηματίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας από αφορολόγητα ή ειδικώς φορολογηθέντα έσοδα και κέρδη. Τα ανωτέρω αποθεματικά μπορούν να κεφαλαιοποιηθούν ή να διανεμηθούν με απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, αφού ληφθούν υπόψη οι περιορισμοί που μπορεί να ισχύουν κάθε φορά. Ο Όμιλος δεν προτίθεται να διανείμει ή να κεφαλαιοποιήσει τα συγκεκριμένα αποθεματικά και επομένως δεν έχει προβεί σε υπολογισμό του φόρου εισοδήματος που θα επιβαλλόταν στην περίπτωση αυτή.

γ) Αποθεματικό ίδιων μετοχών

Το Φεβρουάριο 2019, η θυγατρική Zito Luks AD Skorje επαναγόρασε 29.403 ίδιες μετοχές ονομαστικής αξίας Ευρώ 35,79 εκάστη, ήτοι 3,56% του μετοχικού της κεφαλαίου.

24. Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις

Οι Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις και Υποχρεώσεις αναλύονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Αναβαλλόμενη φορολογία - απαίτηση / (υποχρέωση)	Όμιλος		Εταιρία	
	2019	2018	2019	2018
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	10	47	-	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	(4.992)	(5.590)	(4.992)	(5.590)
Σύνολο	(4.982)	(5.543)	(4.992)	(5.590)

Κίνηση αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος	Όμιλος		Εταιρία	
	2019	2018	2019	2018
Υπόλοιπο αρχής	(5.543)	(7.443)	(5.590)	(7.502)
Πίστωση / (Χρέωση) στα αποτελέσματα της χρήσης	472	1.905	509	1.917
Πίστωση / (Χρέωση) στα λοιπά συνολικά έσοδα	89	(5)	89	(5)
Υπόλοιπο τέλους	(4.982)	(5.543)	(4.992)	(5.590)

Όμιλος

Αναβαλλόμενη φορολογία - απαίτηση	Λοιπά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2018	59	59
(Χρέωση) / Πίστωση στα αποτελέσματα χρήσης	(12)	(12)
31 Δεκεμβρίου 2018	47	47
1 Ιανουαρίου 2019	47	47
(Χρέωση) / Πίστωση στα αποτελέσματα χρήσης	(37)	(8)
31 Δεκεμβρίου 2019	10	39

Όμιλος και Εταιρία

Αναβαλλόμενη φορολογία (υποχρέωση)	Ενσώματες & Ασώματες ακινητοποιήσεις και αποσβέσεις αυτών	Προβλέψεις επισφαλειών	Αποζημίωσης προσωπικού	Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές	Λοιπά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2018	(14.883)	1.193	517	1.673	3.998	(7.502)
(Χρέωση) / Πίστωση στα αποτελέσματα χρήσης	2.328	(247)	(65)	336	(435)	1.917
(Χρέωση) / Πίστωση στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	-	(5)	-	-	(5)
31 Δεκεμβρίου 2018	(12.555)	946	447	2.009	3.563	(5.590)
1 Ιανουαρίου 2019	(12.555)	946	447	2.009	3.563	(5.590)
(Χρέωση) / Πίστωση στα αποτελέσματα χρήσης	704	(48)	(32)	74	(189)	509
(Χρέωση) / Πίστωση στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	-	89	-	-	89
31 Δεκεμβρίου 2019	(11.851)	898	504	2.083	3.374	(4.992)

25. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Η σχηματισμένη πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία αναλύεται ως εξής:

Όμιλος

Μεταβολές στην καθαρή υποχρέωση αναγνωρισμένη στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	2019	2018
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	2.193	1.880

Ποσά αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	2019	2018
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	127	159
Τόκος στην υποχρέωση	30	28
Κόστος περικοπών/ διακανονισμών/ τερματισμού εργασίας	756	819

Κανονικό έξοδο στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	913	1.006
Μεταβολές στην καθαρή υποχρέωση αναγνωρισμένη στην κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	2019	2018
Καθαρή υποχρέωση κατά την έναρξη του έτους	1.880	1.865
Παροχές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη	(975)	(972)
Σύνολο δαπάνης που αναγνωρίστηκε στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	913	1.006
Αναλογιστική ζημιά/ (κέρδος) χρήσης	375	(19)
Καθαρή υποχρέωση στο τέλος του έτους	2.193	1.880

Εταιρία

Μεταβολές στην καθαρή υποχρέωση αναγνωρισμένη στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	2019	2018
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	2.099	1.790
Ποσά αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	2019	2018
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	122	155
Τόκος στην υποχρέωση	29	27
Κόστος περικοπών/ διακανονισμών/ τερματισμού εργασίας	656	819
Κανονικό έξοδο στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	807	1.001

Μεταβολές στην καθαρή υποχρέωση αναγνωρισμένη στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	2019	2018
Καθαρή υποχρέωση κατά την έναρξη του έτους	1.790	1.781
Παροχές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη	(867)	(973)
Αναλογιστική ζημιά/(κέρδος) χρήσης	369	(19)
Σύνολο δαπάνης που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα	807	1.001
Καθαρή υποχρέωση στο τέλος του έτους	2.099	1.790

Η Εταιρία πραγματοποίησε αναλογιστική μελέτη για τον υπολογισμό των προβλέψεων με την μέθοδο Projected Unit Credit.

Βασικές παραδοχές	2019	2018
Επιτόκιο προεξόφλησης	0,8%	1,60%
Μέση ετήσια μακροχρόνια αύξηση πληθωρισμού	1,70%	1,75%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,70%	1,75%

Οι υποθέσεις αναφορικά με τη μελλοντική θνησιμότητα βασίζονται στον πίνακα που είναι αποδεκτός από την αρμόδια Ελληνική κυβερνητική υπηρεσία, η οποία επιθεωρεί τα Ελληνικά συνταξιοδοτικά αποθεματικά. Ο πίνακας ονομάζεται EVK2000 και βασίζεται στα ποσοστά θνησιμότητας της Ελβετίας.

Επιπλέον, η ανάλυση ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών έχει ως εξής:

- Αν το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε ήταν ίσο με 1,3% αντί για 0,8% ανά έτος, η υποχρέωση καθορισμένων παροχών θα είχε μειωθεί κατά Ευρώ 123 χιλιάδες.

- Αν το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε ήταν ίσο με 0,3% αντί για 0,8% ανά έτος, η υποχρέωση καθορισμένων παροχών θα είχε αυξηθεί κατά Ευρώ 134 χιλιάδες.
- Εάν οι αυξήσεις μισθών ήταν 2,2% έναντι 1,70% ετησίως σε μακροπρόθεσμη βάση, η υποχρέωση καθορισμένων παροχών θα είχε αυξηθεί κατά Ευρώ 131 χιλιάδες.
- Εάν οι αυξήσεις μισθών ήταν 1,20% έναντι 1,70% ετησίως σε μακροπρόθεσμη βάση, η υποχρέωση καθορισμένων παροχών θα είχε μειωθεί κατά Ευρώ 122 χιλιάδες.

26. Δανειακές υποχρεώσεις

Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	Όμιλος		Εταιρία	
	2019	2018	2019	2018
Τραπεζικός δανεισμός	21.587	25.303	21.189	24.817
Λοιπός μακροπρόθεσμος δανεισμός	6.072	5.878	6.072	5.878
Υποχρεώσεις μίσθωσης (2018: Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης)	13.139	13.625	13.042	13.609
Σύνολο	40.798	44.806	40.303	44.304

Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	Όμιλος		Εταιρία	
	2019	2018	2019	2018
Τραπεζικός δανεισμός	11.513	6.501	5.931	1.088
Μακροπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός πληρωτέος την επόμενη χρήση	8.756	5.256	8.756	5.256
Υποχρεώσεις μίσθωσης (2018: Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης)	2.679	3.817	2.606	3.805
Σύνολο	22.948	15.574	17.293	10.149

Οι συνολικές δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου αναλύονται ανά νόμισμα ως εξής:

Νόμισμα δανείων	Υπόλοιπο
	2019
Δανεισμός σε Ευρώ	57.596
Δανεισμός σε Δηνάριο Βόρειας Μακεδονίας	6.150
Σύνολο Δανειακών Υποχρεώσεων	63.746

Οι ημερομηνίες λήξης των μακροπρόθεσμων δανείων της Εταιρίας και του Ομίλου αναλύονται στον παρακάτω πίνακα:

Ημερομηνίες λήξης μακροπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων	Όμιλος		Εταιρία	
	2019	2018	2019	2018
Μεταξύ 1 & 2 έτη	6.025	6.814	5.530	6.756
Μεταξύ 2 & 5 έτη	31.368	24.367	31.368	23.938
Πάνω από 5 έτη	3.405	-	3.405	-
Σύνολο	40.798	31.181	40.303	30.694

Την 5^η Μαΐου 2015, η Εταιρία υπόγραψε σύμβαση εκδόσεως Κοινού Ομολογιακού Δανείου με τις ανώνυμες τραπεζικές εταιρίες «ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ», «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ», «ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS A.E.» και «ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ Α.Ε.», συνολικής ονομαστικής αξίας (κεφαλαίου) Ευρώ 28.900 χιλιάδες. Το υπόλοιπο του Κοινού Ομολογιακού δανείου στις 31/12/2019 ανέρχεται σε Ευρώ 18.900 χιλιάδες.

Το επιτόκιο του δανείου είναι κυμαινόμενο βάσει του Euribor εξαμήνου πλέον προσαύξησης, όπως καθορίζεται με βάση την υπογραμμένη σύμβαση.

Το Μαΐου του 2018, η Εταιρία υπόγραψε σύμβαση εκδόσεως Κοινού Ομολογιακού Δανείου με την ανώνυμη τραπεζική εταιρία «ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ» συνολικής ονομαστικής αξίας (κεφαλαίου) Ευρώ 9.000 χιλιάδες.

Η Εταιρεία την 20^η Δεκεμβρίου 2019 υπέγραψε νέα σύμβαση Κοινού Ομολογιακού Δανείου με τις ανώνυμες τραπεζικές εταιρίες «ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ» και «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ» ποσού 32.944 χιλιάδες με επιτόκιο Euribor πλέον περιθωρίου 4 μονάδων.

Το νέο δάνειο θα εξοφλεί τα δύο αρχικά Ομολογιακά Δάνεια, ένα δάνειο κεφαλαίου κίνησης της ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ και ένα ανοιχτό αλληλόχρεο λογαριασμό της ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ. Η εκταμίευση του νέου Κοινού Ομολογιακού Δανείου και η εξόφληση των προαναφερόμενων έγινε την 27 Φεβρουαρίου 2020.

Η Εταιρία έχει αναλάβει έναντι των τραπεζών, υποχρεώσεις οικονομικής φύσεως που πρέπει να τηρεί καθ' όλη τη διάρκεια του Ομολογιακού Δανείου και μέχρι την ολοσχερή εξόφλησή του, εκτός εάν προηγουμένως συναινέσει εγγράφως διαφορετικά η πλειοψηφία των Ομολογιούχων.

Οι ελάχιστες πληρωμές των υποχρεώσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 αναλύονται στον παρακάτω πίνακα:

	Όμιλος	Εταιρία
Ημερομηνίες λήξης Χρηματοδοτικών μισθώσεων)	2018	2018
Μέχρι 1 έτος	4.447	4.447
Μεταξύ 1 & 2 έτη	3.414	3.386
Μεταξύ 2 & 5 έτη	8.216	8.216
Πάνω από 5 έτη	4.643	4.643
Σύνολο	20.720	20.692
Μείον: Μελλοντικές χρηματοοικονομικές χρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	(3.278)	(3.278)
Τρέχουσα αξία υποχρεώσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης	17.442	17.414

Για την έκθεση του Ομίλου και της Εταιρίας στον κίνδυνο διακύμανσης επιτοκίων, στον συναλλαγματικό κίνδυνο και τον κίνδυνο ρευστότητας γίνεται αναφορά στη Σημείωση 33.1.

Η συμφωνία των κινήσεων των υποχρεώσεων με τις ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες για τον Όμιλο και την Εταιρία έχει ως ακολούθως:

Όμιλος

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	Τραπεζικός δανεισμός	Λοιπός μακροπρόθεσμος δανεισμός	Υποχρεώσεις μίσθωσης	Σύνολο	Αποθεματικά
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	37.060	5.878	17.442	60.380	15.084
Αναγνώριση υποχρεώσεων μίσθωσης κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16			937	937	
Αναπροσαρμοσμένο Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	37.060	5.878	18.379	61.317	15.084
Μεταβολές από χρηματοδοτικές ταμειακές ροές:					
Εισπράξεις από εκδοθέντα /αναληφθέντα δάνεια	15.034	-	-	15.034	

Εξοφλήσεις δανείων	(10.252)	-	-	(10.252)	
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις (χρεολύσια)	-	-	(4.101)	(4.101)	
Επαναγορά ιδίων μετοχών	-	-	-	-	(206)
Σύνολο μεταβολών από χρηματοδοτικές ταμειακές ροές	4.782	-	(4.101)	681	(206)
Λοιπές μεταβολές:					
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	2.707	194	603	3.504	-
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβληθέντα	(2.693)	-	(630)	(3.323)	-
Νέες μισθώσεις	-	-	1.567	1.567	-
Σύνολο λοιπών μεταβολών	14	194	1.540	1.748	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	41.856	6.072	15.818	63.746	14.878

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	Τραπεζικός δανεισμός	Λοιπός μακροπρόθεσμος δανεισμός	Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	38.787	5.684	3.568	48.039
Μεταβολές από χρηματοδοτικές ταμειακές ροές:				
Εισπράξεις από εκδοθέντα /αναληφθέντα δάνεια	21.245	-	-	21.245
Εξοφλήσεις δανείων	(22.999)	-	-	(22.999)
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις (χρεολύσια)	-	-	(1.767)	(1.767)
Σύνολο μεταβολών από χρηματοδοτικές ταμειακές ροές	(1.754)	-	(1.767)	(3.521)
Λοιπές μεταβολές:				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	2.716	148	182	3.046
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβληθέντα	(2.689)	-	(158)	(2.847)
Χρεωστικοί τόκοι κεφαλαιοποιηθέντες	-	46	-	46
Νέες χρηματοδοτικές μισθώσεις	-	-	15.617	15.617
Σύνολο λοιπών μεταβολών	27	194	15.641	15.862
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	37.060	5.878	17.442	60.380

Εταιρία

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	Τραπεζικός δανεισμός	Λοιπός μακροπρόθεσμος δανεισμός	Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	31.161	5.878	17.414	54.453
Αναγνώριση υποχρεώσεων μίσθωσης κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16			750	750
Αναπροσαρμοσμένο Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	31.161	5.878	18.164	55.203
Μεταβολές από χρηματοδοτικές ταμειακές ροές:				
Εισπράξεις από εκδοθέντα /αναληφθέντα δάνεια	6.834	-	-	6.834

Εξοφλήσεις δανείων	(2.123)	-	-	(2.123)
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις (χρεολύσια)	-	-	(4.083)	(4.083)
Σύνολο μεταβολών από χρηματοδοτικές ταμειακές ροές	4.711	-	(4.083)	628
Λοιπές μεταβολές:				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	2.441	194	590	3.225
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβληθέντα	(2.437)	-	(590)	(3.027)
Νέες μισθώσεις	-	-	1.567	1.567
Σύνολο λοιπών μεταβολών	4	194	1.567	1.765
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	35.876	6.072	15.648	57.596

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	Τραπεζικός δανεισμός	Λοιπός μακροπρόθεσμος δανεισμός	Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	32.434	5.684	3.528	41.646
Μεταβολές από χρηματοδοτικές ταμειακές ροές:				
Εισπράξεις από εκδοθέντα /αναληφθέντα δάνεια	11.841	-	-	11.841
Εξοφλήσεις δανείων	(13.128)	-	-	(13.128)
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις (χρεολύσια)	-	-	(1.767)	(1.767)
Σύνολο μεταβολών από χρηματοδοτικές ταμειακές ροές	(1.287)	-	(1.767)	(3.054)
Λοιπές μεταβολές:				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	2.343	148	182	2.673
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβληθέντα	(2.329)	-	(146)	(2.475)
Χρεωστικοί τόκοι κεφαλαιοποιηθέντες	-	46	-	46
Νέες χρηματοδοτικές μισθώσεις	-	-	15.617	15.617
Σύνολο λοιπών μεταβολών	14	194	15.653	15.861
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	31.161	5.878	17.414	54.453

Τα επιτόκια της Εταιρείας για την κλειόμενη χρήση ανέρχονται για τις υποχρεώσεις factoring από 3,25% μέχρι 5%. . Τα επιτόκια χρηματοοικονομικής μίσθωσης ανέρχονται από 4,20% ως 6,00% . Επίσης το Κ.Ο.Δ. έχει επιτόκιο 4,15% και τέλος το επιτόκιο από την μητρική LEKEREN έχει επιτόκιο 3,75%.

Για την θυγατρική εταιρεία ZITO LUKS που εδρεύει στην Βόρεια Μακεδονία το επιτόκιο τραπεζικού δανεισμού ανέρχεται από 3,20% ως 4,68% και στις συμβάσεις leasing που έχει συνάψει 6,4%.

27. Ληφθείσες Επιχορηγήσεις

Οι Επιχορηγήσεις έχουν ληφθεί ως επιδότηση των επενδυτικών σχεδίων της Εταιρείας.

Όμιλος και Εταιρία

Επιχορηγήσεις	2019	2018
Υπόλοιπο αρχής χρήσεως	1.202	1.387
Μεταφορά στα αποτελέσματα	(193)	(184)
Εγκριθείσα/Εισπραχθείσα επιχορήγηση	1.108	-
Σύνολο	2.117	1.202

28. Προβλέψεις / Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Ο λογαριασμός Προβλέψεις/Λοιπές Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ποσού Ευρώ 242 χιλιάδων αφορούν στην πρόβλεψη για τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου των ανέλεγκτων φορολογικών χρήσεων των εταιριών που συμμετέχουν στην ενοποίηση με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης (βλέπε Σημείωση 31).

29. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Ο λογαριασμός Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις αναλύεται στον παρακάτω πίνακα:

Προμηθευτές & λοιπές υποχρεώσεις	Όμιλος		Εταιρία	
	2019	2018	2019	2018
Προμηθευτές	28.955	29.848	27.336	28.260
Δεδουλευμένα έξοδα	2.575	1.763	2.571	1.680
Ασφαλ.οργαν. & λοιποί φόροι-τέλη	971	1.039	900	972
Λοιπές υποχρεώσεις	1.231	1.056	902	828
Σύνολο	33.732	33.706	31.709	31.740

Για την Εταιρία, στους προμηθευτές περιλαμβάνεται ποσό Ευρώ 23 χιλιάδων προς την θυγατρική εταιρία Zito Luks AD Skorje και Ευρώ 156 χιλιάδων προς την συνδεδεμένη Μόρνος Α.Ε. (βλέπε Σημείωση 32).

Η έκθεση της Εταιρίας και του Ομίλου σε συναλλαγματικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας που σχετίζεται με τους λογαριασμούς υποχρεώσεων αναλύεται στη Σημείωση 33.1.

30. Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις

Ανάλυση τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων	Όμιλος		Εταιρία	
	2019	2018	2019	2018
Φόροι - τέλη αμοιβών προσωπικού	356	388	356	388
Φόροι - τέλη αμοιβών τρίτων	2	5	2	5
Λοιποί φόροι - τέλη	298	316	298	316
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος	1	22	-	-
Φ.Π.Α	-	-	-	-
Σύνολο	657	731	656	709

31. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

31.1 Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις

Η Εταιρεία έχει λάβει πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης με σύμφωνη γνώμη από τον τακτικό ελεγκτή της για κάθε χρήση από το 2011 έως και το 2018 σύμφωνα με την Ελληνική φορολογική νομοθεσία. Από 1 Ιανουαρίου 2016 και έπειτα, το πιστοποιητικό αυτό είναι προαιρετικό για τις ανώνυμες εταιρείες, σύμφωνα με το άρθρο 65Α του Ν. 4174/2013, όπως ισχύει. Αν από το πιστοποιητικό προκύπτουν συγκεκριμένα φορολογικά δεδομένα για την ελεγχθείσα εταιρεία με τα οποία συμφωνεί και η αρμόδια ελεγκτική φορολογική αρχή, το εν λόγω πιστοποιητικό αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα των εκθέσεων ελέγχου της ως άνω αρχής. Η διαπίστωση στο φορολογικό πιστοποιητικό παραβάσεων της φορολογικής νομοθεσίας μπορεί να λαμβάνεται υπόψη κατά την επιλογή υποθέσεων προς έλεγχο από τις φορολογικές αρχές κατά τις διατάξεις του άρθρου 26 του Ν. 4174/2013, όπως ισχύει, βάσει του οποίου οι υποθέσεις που ελέγχονται κατά προτεραιότητα, επιλέγονται με απόφαση των φορολογικών αρχών με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου ή, εξαιρετικά, με βάση άλλα κριτήρια, τα οποία καθορίζονται από τις αρχές και δεν δημοσιοποιούνται. Συνεπώς, οι φορολογικές αρχές δύναται να διενεργήσουν φορολογικό έλεγχο των χρήσεων της Εταιρείας, για τις οποίες δεν έχει παρέλθει το δικαίωμα του Δημοσίου να επιβάλλει φόρους, οι οποίες είναι οι εξής: 2014 έως και 2019. Η

Εταιρία δεν αναμένει να προκύψουν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις στο πλαίσιο ελέγχου των χρήσεων αυτών από τις φορολογικές αρχές.

Τέλος, για την κλειόμενη χρήση του 2019 η Εταιρία έχει υπαχθεί στο φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 65 Α του νόμου 4174/2013. Ο έλεγχος αυτός βρίσκεται σε εξέλιξη και το σχετικό φορολογικό πιστοποιητικό προβλέπεται να χορηγηθεί μετά την δημοσίευση των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της χρήσης του 2019.

Όσον αφορά στη θυγατρική, δεν έχει ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές για τις χρήσεις 2014 έως και 2019 και υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων, κατά το χρόνο που αυτές θα εξετασθούν και θα οριστικοποιηθούν. Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι οι τυχόν πρόσθετοι φόροι και επιβαρύνσεις που πιθανόν να προκύψουν κατά την διενέργεια των φορολογικών ελέγχων των ανωτέρω αναφερόμενων ανέλεγκτων χρήσεων δε θα έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη λειτουργία του Ομίλου.

31.2 Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις

Η Εταιρία βρίσκεται σε δικαστική διαμάχη με παλιούς μετόχους της εταιρίας «ΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ELITE Α.Ε.» σχετικά με την αγορά από την Εταιρία 2.590.411 μετοχών της «ΑΡΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ELITE Α.Ε.», που πραγματοποιήθηκε το 2003. Οι επίδικες μετοχές βρίσκονται σε καθεστώς μεσεγγύησης μέχρις ότου επιλυθεί η ανωτέρω επίδικη διαφορά. Παράλληλα, εκκρεμεί έφεση των ανωτέρω αντιδίκων της Εταιρίας σχετικά με διεκδικούμενη αποζημίωση από την Εταιρία και μετόχους της. Εκτιμάται ότι και οι δύο υποθέσεις θα λήξουν προς το συμφέρον της Εταιρίας και δεν έχει γίνει σχετική πρόβλεψη.

Πέραν των ανωτέρω, δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία υποθέσεις καθώς και αποφάσεις δικαστικών ή διαιτητικών οργάνων που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία της Εταιρίας και δεν έχει γίνει σχετική πρόβλεψη.

Για τις υπόλοιπες εταιρίες του Ομίλου, δεν υπάρχουν εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις για τις οποίες να εκκρεμούν αποφάσεις διαιτητικών ή δικαστικών αρχών, που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση των εταιριών του Ομίλου, και να μην έχει γίνει αντίστοιχη πρόβλεψη.

32. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Οι συναλλαγές της Εταιρίας και του Ομίλου με την συνδεδεμένη εταιρία ΜΟΡΝΟΣ Α.Ε. που περιλαμβάνεται στην ενοποίηση με τη μέθοδο της καθαρής θέσης έχουν ως ακολούθως:

Ενδοεταιρικές συναλλαγές	Όμιλος		Εταιρία	
	2019	2018	2019	2018
- Αγορές	4.435	4.247	4.435	4.247
- Υποχρεώσεις	156	84	156	84

Οι συναλλαγές της Εταιρίας με τη θυγατρική Zito Luks AD Skorje που απαλείφονται σε επίπεδο Ομίλου έχουν ως ακολούθως:

	2019	2018
- Πωλήσεις	765	1.287
- Αγορές	335	403
- Παροχή υπηρεσιών	83	201
- Απαιτήσεις	235	921
- Υποχρεώσεις	23	757

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται οι συναλλαγές των συνδεδεμένων με τον Όμιλο εταιριών οι οποίες δεν συμμετέχουν στην ενοποίηση.

Επωνυμία συνδεδεμένου μέρους ποσά σε Ευρώ χιλ.	ΠΩΛΗΣΕΙΣ		ΑΓΟΡΕΣ	
	2019	2018	2019	2018
ΠΑΛΑΣ Α.Τ.Ε.	-	-	-	-
ΑΓΑΝ Α.Ε.	-	-	-	-
ΕΜΦΙ Α.Ε.	975	1.147	1.918	-

	ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ		ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
	2019	2018	2019	2018
ΠΑΛΑΣ Α.Τ.Ε.	-	-	-	-
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΙΚΕΡΜΙ Α.Ε.	197	191	-	-
ΕΜΦΙ Α.Ε.	111	1	892	-
LEKEREN HOLDINGS LTD	-	-	6.072	5.878

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν αμείβονται γι' αυτή την ιδιότητα τους. Οι αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και των βασικών διευθυντικών στελεχών, οι οποίες προέρχονται από τις εταιρίες που συμμετέχουν στην ενοποίηση ανήλθαν σε Ευρώ 741 χιλιάδες περίπου για τη οικονομική χρήση 2019 και σε Ευρώ 1.282 χιλιάδες για το 2018 ενώ οι αντίστοιχες αμοιβές για την Εταιρία ανέρχονται σε Ευρώ 517 χιλιάδες για το 2019 και σε Ευρώ 1.124 χιλιάδες για το 2018.

33. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου και χρηματοοικονομικά μέσα

33.1 Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

Στη συνέχεια παραθέτουμε τους κυριότερους κινδύνους και παράγοντες αβεβαιότητας στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος και η Εταιρία, καθώς και τις διαδικασίες για τη μέτρηση και διαχείριση των κινδύνων αυτών.

33.1.1 Κίνδυνος αγοράς

(i) Συναλλαγματικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ευρώπη και συνεπώς το μεγαλύτερο μέρος των συναλλαγών του Ομίλου διεξάγεται σε Ευρώ. Μικρό μέρος όμως των αγορών του Ομίλου γίνεται σε Δολάριο Αμερικής. Η γρήγορη πληρωμή των προμηθευτών αυτών μειώνει σημαντικά το συναλλαγματικό κίνδυνο. Ο Όμιλος κατά πάγια τακτική, δεν προαγοράζει συνάλλαγμα και δε συνάπτει συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης συναλλάγματος με εξωτερικούς αντισυμβαλλόμενους. Η Εταιρία έχει συμμετοχή σε θυγατρική εταιρία που δραστηριοποιείται σε χώρα της αλλοδαπής (Βόρεια Μακεδονία.), της οποίας τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία αντιπροσωπεύουν το 15% περίπου των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου. Δεδομένου ότι ο Όμιλος και η Εταιρία δεν εκτίθενται σε σημαντικό Συναλλαγματικό κίνδυνο, δεν παρατίθεται ανάλυση ευαισθησίας για το σκοπό αυτό.

(ii) Κίνδυνος από μεταβολές τιμών

Η Εταιρία και ο Όμιλος εκτίθενται στις μεταβολές της αξίας των πρώτων υλών. Η κερδοφορία της Εταιρίας και του Ομίλου μπορεί να επηρεαστεί (είτε θετικά, είτε αρνητικά) από τη διακύμανση των τιμών των πρώτων υλών. Η βασική πρώτη ύλη, δηλαδή το σιτάρι, αποτελεί το βασικό παράγοντα κόστους παραγωγής για τις εταιρίες του κλάδου. Το σιτάρι διαπραγματεύεται χρηματιστηριακά στο εξωτερικό και η διαμόρφωση της τιμής του είναι αποτέλεσμα της διεθνούς προσφοράς και ζήτησης. Οι καιρικές συνθήκες επιδρούν άμεσα στην ποσότητα των παραγόμενων σιτηρών και συνεπώς καθορίζουν την προσφορά. Εν αντιθέσει, η ζήτηση κινείται σε σταθερά επίπεδα. Κατά συνέπεια σε περιόδους καλής παραγωγής, οι τιμές των σιτηρών διαμορφώνονται σε χαμηλά επίπεδα, ενώ σε περιόδους με κακές καιρικές συνθήκες (π.χ. βροχή κατά τη συγκομιδή ή ξηρασία στους μήνες ωρίμανσης των δημητριακών), διαμορφώνονται σε υψηλότερα επίπεδα λόγω μειωμένης παραγωγής. Λόγω του αυξημένου ανταγωνισμού του κλάδου, τυχόν αυξήσεις των διεθνών και εγχωρίων

τιμών της πρώτης ύλης δε μετακυλύονται εύκολα στην τελική τιμή των προϊόντων, γεγονός που ενέχει τον κίνδυνο αρνητικής επίδρασης στα αποτελέσματα του Ομίλου. Η συμμετοχή του κόστους των αλεύρων επί του συνόλου των πρώτων υλών ανέρχεται σε 50%.

(iii) Κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων

Οι δανειακές υποχρεώσεις της Εταιρίας και του Ομίλου συνδέονται με κυμαινόμενα επιτόκια ως προς το EURIBOR. Ο Όμιλος δε χρησιμοποιεί χρηματοοικονομικά παράγωγα.

Οι εταιρίες του Ομίλου χρηματοδοτούν τις επενδύσεις τους καθώς και τις ανάγκες τους σε κεφάλαια κίνησης μέσω τραπεζικού δανεισμού, με συνέπεια να επιβαρύνουν τα αποτελέσματα τους με χρεωστικούς τόκους. Σημαντικές αυξήσεις στα επιτόκια ενδέχεται να έχουν σημαντική αρνητική επίπτωση στα αποτελέσματα της Εταιρίας και του Ομίλου.

33.1.2 Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος οικονομικών απωλειών για την Εταιρία και τον Όμιλο, εάν ένας πελάτης ή ένα αντισυμβαλλόμενο μέρος, σε συναλλαγή με χρηματοοικονομικό μέσο, αποτύχει να εκπληρώσει τις συμβατικές υποχρεώσεις του. Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει κυρίως από απαιτήσεις της Εταιρίας και του Ομίλου από τους πελάτες. Η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού αντιπροσωπεύει τη μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο.

Η μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων ήταν η ακόλουθη:

	Σημείωση	Όμιλος		Εταιρία	
		2019	2018	2019	2018
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	16	107	562	30	30
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	17	17.250	17.599	15.431	16.854
Συμμετοχικοί τίτλοι	20	38	35	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	19	3.798	1.447	3.572	1.084
		21.193	19.643	19.033	17.968

Εμπορικές απαιτήσεις

Η Εταιρία και ο Όμιλος έχουν θεσπίσει και εφαρμόζουν διαδικασίες πιστωτικού ελέγχου με στόχο την ελαχιστοποίηση των επισφαλειών και την άμεση κάλυψη των απαιτήσεων με αξιόγραφα. Κανένας πελάτης δεν έχει τέτοια ποσοστά αγорών από τον Όμιλο και την Εταιρία που να δικαιολογεί αυξημένη εξάρτηση και επομένως εμπορικό κίνδυνο. Οι πωλήσεις χονδρικής γίνονται κυρίως σε πελάτες με αξιολογημένο ιστορικό πιστώσεων. Από την Διεύθυνση Πιστωτικού Ελέγχου ορίζονται πιστωτικά όρια ανά πελάτη και εφαρμόζονται συγκεκριμένοι όροι πωλήσεων και εισπράξεων. Όπου αυτό είναι δυνατόν ζητούνται εμπράγματα ή άλλες εξασφαλίσεις.

Επιπλέον, στα πλαίσια διαχείρισης του κεφαλαίου κίνησης ο Όμιλος χρησιμοποιεί υπηρεσίες πρακτόρευσης απαιτήσεων (factoring) για την πιο έγκαιρη είσπραξη απαιτήσεων από τους πελάτες του στην Ελλάδα. Προεισπραχθείσες απαιτήσεις χωρίς δικαίωμα αναγωγής δεν συμπεριλαμβάνονται στα πιο πάνω ποσά, καθώς ο κίνδυνος και η ανταμοιβή από τα συγκεκριμένα συμβόλαια έχουν μεταφερθεί στις υπηρεσίες πρακτόρευσης απαιτήσεων.

Από την 1 Ιανουαρίου 2018 ο όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του Δ.Π.Χ.Α.9 και υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων του.

Σε κάθε ημερομηνία Χρηματοοικονομικής θέσης, ο Όμιλος διενεργεί έλεγχο απομείωσης των απαιτήσεων χρησιμοποιώντας πίνακα με βάση τον οποίο υπολογίζονται οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες ανά κατηγορία πελάτη (Key accounts, Ομιλικοί πελάτες, Συνεργάτες, Χονδρέμποροι κ.λπ.) και με βάση ιστορικά στοιχεία προσαρμοσμένα, όταν απαιτείται με προβλέψεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης των πελατών και του οικονομικού περιβάλλοντος. Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο την ημέρα της Κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης είναι η λογιστική αξία κάθε κατηγορίας εισπρακτέων ως αναφέρεται παραπάνω.

Η παλαιότητα των εμπορικών απαιτήσεων και η σχετική πρόβλεψη για ζημίες απομείωσης κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων ήταν η ακόλουθη:

	Όμιλος				Εταιρία			
	Συνολικό ποσό	Απομείωση	Συνολικό ποσό	Απομείωση	Συνολικό ποσό	Απομείωση	Συνολικό ποσό	Απομείωση
	2019	2019	2018	2018	2019	2019	2018	2018
Υπόλοιπα εντός συμφωνηθέντων ορίων	16.974	-	17.564	-	15.177	-	16.607	-
Υπόλοιπα εκτός συμφωνηθέντων ορίων & επισφαλή	3.186	(3.186)	4.710	(4.710)	3.175	(3.175)	3.059	(3.059)
	20.160	(3.186)	22.274	(4.710)	18.352	(3.175)	19.666	(3.059)

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η πληροφόρηση σχετικά με την έκθεση του Ομίλου και της Εταιρείας σε πιστωτικό κίνδυνο:

Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2019					
		Πελάτες χαμηλού κινδύνου	Πελάτες μέτριου κινδύνου	Πελάτες επισφαλείς	Σύνολο
Συνολικό ποσό απαιτήσεων		11.704	5.546	2.936	20.186
Αναμενόμενη πιστωτική ζημία		(15)	(235)	(2.936)	(3.186)
31 Δεκεμβρίου 2018					
		Πελάτες χαμηλού κινδύνου	Πελάτες μέτριου κινδύνου	Πελάτες επισφαλείς	Σύνολο
Συνολικό ποσό απαιτήσεων		11.724	5.944	4.606	22.274
Αναμενόμενη πιστωτική ζημία		(32)	(72)	(4.606)	(4.710)

Εταιρεία

31 Δεκεμβρίου 2019					
		Πελάτες χαμηλού κινδύνου	Πελάτες μέτριου κινδύνου	Πελάτες επισφαλείς	Σύνολο
Συνολικό ποσό απαιτήσεων		9.870	5.546	2.936	18.352
Αναμενόμενη πιστωτική ζημία		-	(239)	(2.936)	(3.175)
31 Δεκεμβρίου 2018					
		Πελάτες χαμηλού κινδύνου	Πελάτες μέτριου κινδύνου	Πελάτες επισφαλείς	Σύνολο
Συνολικό ποσό απαιτήσεων		10.735	5.944	2.987	19.666
Αναμενόμενη πιστωτική ζημία		-	(72)	(2.987)	(3.059)

Για την κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης αναφορικά με τις απαιτήσεις, γίνεται αναφορά στη Σημείωση 17.

Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019, ο Όμιλος και η Εταιρεία κατέχουν ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα ύψους Ευρώ 4.216 χιλ. (2018: Ευρώ 1.447 χιλ.) και Ευρώ 3.572 χιλ. (2018: Ευρώ 1.084 χιλ.) αντίστοιχα που αντιπροσωπεύουν τη μέγιστη έκθεση του Ομίλου και της Εταιρείας στον κίνδυνο αυτών των περιουσιακών στοιχείων. Ο Όμιλος και η Εταιρεία περιορίζουν την έκθεσή τους στον πιστωτικό κίνδυνο με την τοποθέτηση των ταμειακών διαθεσίμων τους σε αντισυμβαλλόμενα μέρη με καλή αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας.

33.1.3 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος ότι ο Όμιλος και η Εταιρεία θα αντιμετωπίσουν δυσκολίες στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων που συνδέονται με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις τους, οι οποίες διακανονίζονται με την παράδοση μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού στοιχείου.

Ο κίνδυνος ρευστότητας διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα έχοντας ικανά ταμειακά διαθέσιμα καθώς και διαθέτοντας επαρκή πιστωτικά όρια με τις συνεργαζόμενες Τράπεζες. Με βάση το επενδυτικό πλάνο της Εταιρείας και του Ομίλου και με τον έλεγχο του κεφαλαίου κίνησης, προβλέπεται η βελτίωση των ταμειακών ροών στο άμεσο χρονικό διάστημα ώστε να μειωθεί η απόκλιση μεταξύ Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων και Κυκλοφορούντος Ενεργητικού. Η χρονική ανάλυση των ταμειακών εκροών αναφορικά με τις υποχρεώσεις της Εταιρείας και του Ομίλου αναφέρεται στον κάτωθι πίνακα:

Όμιλος						
Λογιστική αξία	Συμβατικές Ταμειακές Ροές	Εντός 1 έτους		Μεταξύ 1 και 2 ετών	Μεταξύ 2 και 5 ετών	Πάνω από 5 έτη
Δανεισμός	63.746	71.037	13.740	7.965	48.425	907
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	30.120	30.120	30.120	-	-	-
Σύνολο 31/12/2019	93.866	101.157	43.860	7.965	48.425	907
Δανεισμός	60.380	64.385	16.105	10.853	34.515	2.912
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	30.904	30.904	30.904	-	-	-
Σύνολο 31/12/2018	91.284	95.289	47.009	10.853	34.515	2.912
Εταιρεία						
Λογιστική αξία	Συμβατικές Ταμειακές Ροές	Εντός 1 έτους		Μεταξύ 1 και 2 ετών	Μεταξύ 2 και 5 ετών	Πάνω από 5 έτη
Δανεισμός	57.596	64.749	7.980	7.779	48.116	874
Λοιπές μακρ/σμες υποχρεώσεις	-	-	-	-	-	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	28.239	28.239	28.239	-	-	-
Σύνολο 31/12/2019	85.835	92.988	36.219	7.779	48.116	874

Δανεισμός	54.453	58.277	10.544	10.738	34.215	2.780
Λοιπές μακρ/σμες υποχρεώσεις	342	342	-	342	-	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	28.744	28.744	28.744	-	-	-
Σύνολο 31/12/2018	83.539	87.363	39.288	11.080	34.215	2.780

Στη Σημείωση 26 αναλύονται περαιτέρω οι δανειακές υποχρεώσεις της Εταιρείας και του Ομίλου.

33.1.4 Διαχείριση Κεφαλαιακού Κινδύνου

Ο στόχος του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με τη διαχείριση του κεφαλαίου, είναι να διασφαλίσουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους με σκοπό την παροχή αποδόσεων στους μετόχους και οφέλη στους άλλους ενδιαφερόμενους και να διατηρούν μια βέλτιστη κεφαλαιακή δομή ώστε να μειώσουν το κόστος κεφαλαίου. Ο Όμιλος και η Εταιρεία παρακολουθούν μηνιαία τις δραστηριότητες που παράγονται από τις λειτουργίες τους, ώστε να ανταποκρίνονται στις κεφαλαιουχικές τους ανάγκες. Επιπλέον, ο Όμιλος και η Εταιρεία χρησιμοποιούν μακροπρόθεσμο και βραχυπρόθεσμο δανεισμό και λειτουργικές ταμειακές ροές για την εκπλήρωση των αναγκών τους σε κεφάλαια.

33.2 Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών μέσων

(i) Λογιστική κατάταξη και εύλογες αξίες

Η Εταιρεία και ο Όμιλος κατατάσσουν τα μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην κατηγορία των δανείων και απαιτήσεων και των διαθεσίμων προς πώληση χρηματοοικονομικών μέσων. Η Εταιρεία και ο Όμιλος κατατάσσουν τις μη παράγωγες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην κατηγορία των λοιπών υποχρεώσεων.

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, καθώς και των λογιστικών μεγεθών που εμφανίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης και τα επίπεδα αυτών στην ιεραρχία αξιών, παρατίθενται στον κάτωθι πίνακα.

Ο πίνακας που παρατίθεται κατωτέρω δεν περιλαμβάνει πληροφορίες για τις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία, όταν η λογιστική τους αξία συμπίπτει κατά προσέγγιση με την εύλογη αξία.

Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2019	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Επίπεδο Ιεραρχίας 1	Επίπεδο Ιεραρχίας 2	Επίπεδο Ιεραρχίας 3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία					
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	107	-	-	-	-
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	17.250	-	-	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	3.798	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία					
Συμμετοχικοί τίτλοι	38	38	38	-	-
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία					
Δανειακές υποχρεώσεις	63.746	-	-	-	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	30.120	-	-	-	-

	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Επίπεδο Ιεραρχίας 1	Επίπεδο Ιεραρχίας 2	Επίπεδο Ιεραρχίας 3
31 Δεκεμβρίου 2018					
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία					
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	562	-	-	-	-
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	17.599	-	-	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	1.447	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία					
Συμμετοχικοί τίτλοι	35	35	35	-	-
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία					
Δανειακές υποχρεώσεις	60.380	-	-	-	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	30.904	-	-	-	-

Εταιρία

	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Επίπεδο Ιεραρχίας 1	Επίπεδο Ιεραρχίας 2	Επίπεδο Ιεραρχίας 3
31 Δεκεμβρίου 2019					
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία					
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	30	-	-	-	-
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	15.431	-	-	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	3.572	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία					
Δανειακές υποχρεώσεις	57.596	-	-	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	0	-	-	-	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	28.239	-	-	-	-
31 Δεκεμβρίου 2018					
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία					
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	30	-	-	-	-
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	16.854	-	-	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	1.084	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία					
Δανειακές υποχρεώσεις	54.453	-	-	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	342	-	-	-	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	28.744	-	-	-	-

(ii) Επιμέτρηση εύλογης αξίας

Διάφορες λογιστικές πολιτικές και γνωστοποιήσεις της Εταιρίας και του Ομίλου απαιτούν τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας για τα χρηματοοικονομικά και μη χρηματοοικονομικά στοιχεία του Ενεργητικού και των Υποχρεώσεων.

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων Ενεργητικού και Υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρίας που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία, δε διαφέρουν σημαντικά από τα ποσά που εμφανίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.

34. Γεγονότα μετά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης

Στις 11 Μαρτίου 2020, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας κήρυξε το ξέσπασμα του κορωνοϊού Covid-19 πανδημία. Στην Ελλάδα το πρώτο κρούσμα ταυτοποιήθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2020 και η Ελληνική κυβέρνηση προχώρησε άμεσα σε ενέργειες περιορισμού κοινωνικών & οικονομικών δραστηριοτήτων για την αποτροπή ραγδαίας εξάπλωσης του ιού που περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων, κλείσιμο καταστημάτων, σφράγισμα συνόρων, απαγόρευση της κυκλοφορίας χωρίς σημαντικό λόγο. Από τις 4 Μαΐου 2020 τέθηκε σε εφαρμογή το σχέδιο της κυβέρνησης για τη σταδιακή αποκλιμάκωση των έκτακτων μέτρων, με την άρση των περιορισμών στις μετακινήσεις και την επανέναρξη λειτουργίας των επιχειρήσεων.

Οι εκτιμήσεις για το 2020 μιλούν για βαθιά παγκόσμια ύφεση, χειρότερη από αυτήν του 2008-2009, με προοπτικές ανάκαμψης το 2021. Ωστόσο, η πλήρης εκτίμηση των επιπτώσεων είναι εξαιρετικά δυσχερής και θα εξαρτηθεί από τη διάρκεια της πανδημίας και ενδεχόμενη νέα έξαρση του ιού στη διάρκεια του έτους.

Η Ελληνική κυβέρνηση προκειμένου να στηρίξει την οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα και να ανακουφίσει τις επιχειρήσεις που πλήττονται περισσότερο ανακοίνωσε μία σειρά μέτρων και ελαφρύνσεων που μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν, ευελιξία στη ρύθμιση του ωραρίου και την οργάνωση του χρόνου εργασίας των εργαζομένων, αναστολή πληρωμής φόρων και εισφορών, μείωση του συντελεστή ΦΠΑ από 24% σε 6% για ορισμένη είδη, επιτάχυνση των επιστροφών φόρου και ΦΠΑ, μείωση μισθώματος για επαγγελματικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις, διαδικασία χορήγησης επιστρεπτέας προκαταβολής και χορήγηση νέων δανείων για κεφάλαιο κίνησης ή επενδυτικούς σκοπούς, με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

Η Εταιρεία κατά το τρίμηνο Μαρτίου-Μαΐου 2020 εφάρμοσε την εργασία από το σπίτι σχεδόν σε όλο το διοικητικό προσωπικό της. Παρείχε στους εργαζόμενους φορητό Η/Υ με πρόσβαση στα αρχεία της Εταιρείας, λογισμικό απομακρυσμένης επικοινωνίας και κινητό τηλέφωνο. Επίσης προχώρησε στην αγορά ενός προκατασκευασμένου οικίσκου (ISOBOX) τον οποίο εξόπλισε με όλα τα απαραίτητα για να μπορεί να φιλοξενεί ως 4 θέσεις εργασίας σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

Η Εταιρεία αν και κάποιοι Κ.Α.Δ. της ήταν στους πληττόμενους, δεν χρησιμοποίησε κάποιες από τις ευεργετικές διατάξεις που ανακοίνωσε η Ελληνική κυβέρνηση. Αιτήθηκε μόνο δανείου από την Αναπτυξιακή τράπεζα λόγω του ορατού κινδύνου μεγάλης ύφεσης αλλά και κινδύνου δευτέρου κύματος το φθινόπωρο, έχοντας σαν στόχο την απρόσκοπτη λειτουργία της. Ο κίνδυνος νέων επισφαλειών λόγω του γενικού lockdown αλλά και τοπικών που ενδέχεται να γίνουν, αναπροσαρμόζει την πολιτική της Εταιρείας θέτοντας πιο αυστηρούς όρους συνεργασίας με τους πελάτες. Πιο συγκεκριμένα, σε συνεργάτες οι οποίοι βρίσκονται σε τουριστικούς προορισμούς και οι οποίοι εξυπηρετούν πελάτες μας, η Εταιρεία αποφάσισε την μείωση της πίστωσης σε 7 ημέρες. Επιπλέον πελάτες οι οποίοι παρουσίαζαν καθυστερήσεις στις συμβατικές τους υποχρεώσεις, διακόπτεται η συνεργασία ή εφόσον συνεχίζεται παρακολουθούνται σε μηνιαία βάση.

Η Εταιρεία διαθέτει επαρκή αποθέματα πρώτων και βοηθητικών υλών για την παραγωγή των προϊόντων της και μπορεί να ανταπεξέλθει σε οποιαδήποτε ζήτηση των προϊόντων της. Η τροφοδοσία με προϊόντα στους πελάτες της ήταν απρόσκοπτη κατά την πρώτη περίοδο της πανδημίας και θα συνεχίζεται σε όλες τις συνθήκες που μπορεί να εμφανισθούν.

Μέχρι σήμερα, ο αντίκτυπος στην οικονομική απόδοση της Εταιρείας ήταν περιορισμένος καθώς η πανδημία του νέου κορωνοϊού στις αρχές του 2020 έστρεψε τον κόσμο στη αγορά τροφίμων από τα S/M υπό τον φόβο έλλειψης βασικών καταναλωτικών αγαθών.

Οι πωλήσεις στο οργανωμένο λιανεμπόριο αυξήθηκαν κατά 12,6% σε αξία στο πεντάμηνο του 2020 (στοιχεία YTD έως 31 Μαΐου 2020) σε σύγκριση με την αντίστοιχη περυσινή χρονική περίοδο, σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας ερευνών Nielsen. Τα ταχέως κινούμενα καταναλωτικά αγαθά (FMCGs) στο σύνολό τους παρουσιάζουν πιο έντονη αυξητική τάση, στο 13,3%. Η Εταιρεία κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους 2020 κατέγραψε αύξηση περίπου 9% του κύκλου εργασιών της με κυριότερο τον τομέα των αλεύρων και άλλων αγαθών που παράγει και εμπορεύεται.

Ωστόσο, λόγω της αναμενόμενης οικονομικής ύφεσης, παγκοσμίως και στην Ελλάδα, η Εταιρεία αναμένει ότι η χρηματοοικονομική της απόδοση έως το τέλος του έτους και η εξέλιξη των ταμειακών ροών της κατά τη διάρκεια αυτού ενδέχεται να επηρεαστεί αρνητικά από αυτήν την κρίση. Για το λόγο αυτό, η διοίκηση έχει αναπτύξει διαφορετικά σενάρια ταμειακών ροών προκειμένου να εκτιμήσει τον αντίκτυπο στα ταμειακά διαθέσιμα της Εταιρείας και όποια πιθανή ανάγκη για περαιτέρω χρηματοδότηση.

Ωστόσο, η εκτιμώμενη μείωση του τζίρου και της κερδοφορίας κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους δεν αναμένεται να ανατρέψει την αύξηση του κύκλου εργασιών και της κερδοφορίας του α' εξαμήνου της χρήσης 2020 και η Εταιρεία συνολικά θα κινηθεί ανοδικά τόσο στα πλαίσια του κύκλου εργασιών όσο και στην κερδοφορία της σε σχέση με το 2019.

Η Εταιρεία βρίσκεται σε διαδικασία υπογραφής νέου ανακυκλούμενου ομολογιακού δανείου ύψους Ευρώ 5 εκατομμυρίων για την κάλυψη γενικών επιχειρηματικών σκοπών και αναγκών σε κεφάλαιο κίνησης, ενώ την 24^η Ιανουαρίου 2020 οι μέτοχοι της Εταιρείας μέσω της εταιρείας Lekeren Ltd εισέφεραν με τη μορφή δανεισμού ποσό Ευρώ 1 εκατομμυρίου.

ΠΗΚΕΡΜΙ, 31 Ιουλίου 2020

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ &
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

ΤΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Α.Δ.Τ. X 548272

ΜΠΟΖΙΚΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
Α.Δ.Τ. AM 167568

Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Α.Δ.Τ. AM 213421

ΤΕΛΗΟΡΙΔΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ
Α.Μ. ΑΔΕΙΑΣ 0049056, Α' ΤΑΞΗ